

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Examinere

i

Odense Kathedralskole

i Juni og Juli 1890.

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AFGANGSEXAMEN OG HOVEDEXAMEN

VED

ODENSE KATHEDRALSKOLE

I AARET 1890.

1. Mathematiken til almindelig Forberedelsesexamen og 4de Klasses Hovedexamen af Overlærer Karl Schmidt.
2. Skolefterretninger af Rektor P. Petersen.

ODENSE.

FYENS STIFTSBOGTRYKKERI.

1890.

1. Mathematiken til almindelig Forberedelsesexamen og 4de Klases Hovedexamen.

Imedens der ikke — ialfald ikke mig bekjendt — er foregaaet saadanne Forandringer i de Fordringer, der stilles til Disciplene i de øvrige Fag, at de have medført, at den hele Maade, hvorpaa Disciplene maa forberede sig paa Fagene, og tildels disse meddeles dem af Lærerne, er en væsentlig anden nu end forhen, saa har der for Matematikens Vedkommende efterhaanden udviklet sig en ny Praxis. Jeg maa indrømme, at den for saa vidt har bragt den mathematiske Indsigt her i Landet opad, som de, om hvem man kan sige, at de kunne Matematik, nu kunne betydelig mere end før (medens rigtignok de mindre flinke snarere kunne mindre end før), og jeg kan derfor, hvis dette skulde være, hvad der tilsigtedes, ikke andet end give den mit fulde Bifald, men jeg er rigtignok efterhaanden bleven mere og mere betænkelig ved den, og det ikke alene, fordi den synes mig dels ikke at staa i Overensstemmelse

med, hvad der ved de respektive Anordninger formentlig er paabudt, dels ikke at kunne støtte sig til nogen Tradition, men tillige fordi den efter min Anskuelse lidt efter lidt har skudt Mathematiken frem til at faa en Betydning, som jeg ikke kan anerkjende, at den bør have, fordi den ikke kan indtage en saadan Plads, som den nu har tilkjæmpet sig, uden at andre, lige saa berettigede Krav skydes til Side, ikke at tale om, — og det er næsten for mig det værste — at den fordrer en Undervisningsmethode, der forekommer mig alt andet end heldig for Disciplene.

Fordringerne til 4de Klasses Hovedexamen i Latin-skolerne ere fastsatte ved a) Lov af 1ste April 1871, b) kgl. Anordning af 5te August 1871 og c) kgl. Anordning af 16de Juni 1882, til den alm. Forberedelses-examen ved kgl. Anordning af 30te August 1881. Overensstemmende med at de to Examinere i det hele give de samme Rettigheder, ere ogsaa Fordringerne i alt væsenligt de samme, og de gaa for Matematikens Vedkommende ud paa, at der skal foretages baade en skriftlig og en mundtlig Prøve, om hvilken sidste det i Anordningen af 1871 § 3, Nr. 8 kun hedder: »Mundtlig prøves ligeledes i Geometri og Arithmetik«, medens der i Anordningen af 1881 § 4 g ligelydende for begge Fagene staar, at der skal prøves »i Theorien og dens Anvendelse«. Som man vil se, ere disse Udtryk holdte saa almindeligt, at de kunne underlægges saare forskjelligartede Fortolkninger; de tillade et vidt Spillerum for, hvad en Censor kan mene at være berettiget til at forlange.

Lad os nu se, hvorledes Praxis har udviklet sig, og lad os i den Henseende begynde med at anføre, hvorledes det gik til før 1871. Man lod da til skriftlig Examen Kandidaten regne en eller flere Opgaver, og

man forlangte derefter ved den mundtlige Prøve en, sjelden flere, Læresætninger beviste eller en mathematisk Methode udviklet, det vil sige, man overhørte Examinanden i et eller andet Stykke af den Lærebog, hvorefter han havde læst. At der ganske enkeltvis kunde ved den mundtlige Examination blive stillet Kandidaten en Opgave, ja det er sandt, men aldrig har jeg i det mindste hverken hørt eller set, at den gik uden for, hvad det forud behandlede Spørgsmaal kunde give Anledning til, og i god Overensstemmelse med den Forstaaelse af Betydningen af skriftlig og mundtlig Examen, som dog vel er den ene naturlige og rigtige, nemlig at Examinanden skal ved skriftlig Examen anvende, hvad han har lært, ved mundtlig gjengive et passende Afsnit af det læste, kunde det neppe falde nogen Censor ind overhovedet at give Opgaver til mundtlig Examen undtagen i de Tilfælde, hvor Examinationens Resultat lod det henstaa uvist, hvor vidt der hos Examinanden var virkelig Forstaaelse af, hvad han fremsatte, eller om dette kun var en Opramsning, og hvor derfor en simpel Anvendelse af den Sætning, der behandlede, var ikke alene berettiget men vel endog nødvendig, for at der kunde fældes en retfærdig Dom. Naar saa Examinationen var forbi, saa fastsattes Karakteren som Middeltal af de Karakterer, der vare givne først for de skriftlige Udarbejdelser, senere for den mundtlige Præstation, hvilket med andre Ord vil sige, at Opgaverne vejede $\frac{1}{2}$.

Saa kom Anordningen af 1871, og fra den Tid kom vi ind paa et Skraaplan. Vi begyndte i det hele i samme Spor som forhen, men det varede ikke længe, førend der kom den lille Ændring, at man først gav Examinanderne en eller et Par Smaaopgaver, til hvis Løsning der krævedes en eller anden bestemt Sætning

anvendt, som man saa bagefter forlangte bevist. Det ser nu saa uskyldigt ud, og jeg vil villigt indrømme, at jeg, naar Sagen overhovedet skulde tages paa den Maade, aldrig har set nogen saaledes fremsat Opgave, som man kunde indvende noget videre imod; alt, hvad jeg har set af den Art, hørte ganske bestemt ind under, hvad der kaldes lette Opgaver. Men først maa jeg bemærke, at man sagtens kan kalde en Ting let, naar man kan den, thi let er kun det, man kan, intet andet, og dernæst er det for mig utvivlsomt, at man forlanger mere af den, som først skal løse en Opgave og saa bagefter bevise den anvendte Sætning, end af den, mod hvem man gaar frem i omvendt Orden, ikke at tale om, at den Dristighed til at tage fat paa det næste, som enhver erhverver sig ved at komme godt fra det første, og som spiller en saa betydelig Rolle ved en Examen, den kan man i det mindste i adskillige Tilfælde ikke undgaa at tage fra en ellers flink og vel forberedt Dreng, som er kommen paatværs af en Opgave, han i mange Tilfælde vilde kunne have klaret, hvis man havde givet ham den som Anvendelse af det lærte Pensum, han allerede havde leveret godt fra sig.

For mig staar det altsaa som ganske utvivlsomt, at man paa den Maade gjorde en følelig Forandring i Henseende til, hvad man forlangte, og det vel at mærke, uden at der forelaa den mindste Hjemmel for, at Sagen fra nu af skulde tages paa en anden Maade end forhen.

Man kom imidlertid snart videre; der forløb nemlig kun faa Aar, inden den Praxis var slaaet fast, at enhver Examinand skulde ved den mundtlige Prøve baade i Arithmetik og Geometri løse en Opgave, der som Regel ikke stod i fjerneste Forbindelse med den Læresætning, han forud havde bevist, eller den matematiske Methode, han forud havde udviklet; i en Del Tilfælde

bestod den hele mundtlige Prøve endog alene i Opgaveløsning. Herved staa vi endnu, og det er det, jeg er en bestemt Modstander af. Jeg indrømmer, at Anordningernes Ordlyd ikke forbyde saadant, men de forlange det da heller ikke; efter den hele Tradition, efter hvad der dog vel maa være Meningen med at afholde baade skriftlig og mundtlig Examen og efter Analogi med andre Fag, kan jeg ikke tænke mig, at en saadan Fremgangsmaade har været tilsigtet. Hvad tror man f. Ex. at ærede Lærere i Latin og Fransk vilde sige, hvis man efter at have ladet deres Elever skrive den latinske eller franske Stil, kom og forlangte, at en væsentlig Del af den mundtlige Prøve atter skulde bestaa i (mundtlig) Stil; jeg tror neppe, de vilde synes derom. Men det er jo netop saaledes, man bærer sig ad her; man har forrykket Standpunktet derhen, at der tildeles Opgaveløsning en langt større Vægt end før, hvilket da ogsaa har bragt en Censor til at udtale sig paa følgende Maade*).

»Naar jeg derefter skal gaa lidt mere i det enkelte, maa jeg bemærke, at adskillige Skoler synes mere at lægge an paa Løsning af matematiske Opgaver end paa Indsigt i den theoretiske Udvikling. Det kan jo ogsaa forudses, at det til en vis Grad maa blive Tilfældet, idet Behandlingen af Opgaver vejer de tre Fjerdedele af Karakteren for Faget, medens Præstationerne i den egentlige Theori kun have en Indflydelse, som svarer til en Fjerdedel af Hovedkarakteren. Jeg fremhæver kun dette, fordi det forekommer mig, at der er en — om end ubevidst — Tendens i denne Henseende, og fordi en overfladisk Indsigt i Theorien vil formindske Elevernes logiske Dannelse, medens paa

---

*) Undervisningsinspektøren Prof. Müllers Beretning 1887, Pag. 5.

den anden Side en Syslen med mathematiske Opgaver bidrager til at udvikle hans Kombinationsevne og derfor heller ikke maa forsømmes«.

Her har vi altsaa et Vidnesbyrd fra en Mand, der har haft Lejlighed til at gjøre sig bekendt med Forholdene ved »adskillige Skoler«; han siger det rent ud, at nu har Opgaveregningen tre Fjerdedele af Indflydelsen paa Karakteren $\varnothing$: den kgl. Anordnings Ordlyd, at der skal prøves i »Theorien og dens Anvendelse« er nu saaledes at forstaa, at »Anvendelserne« ere blevne det vigtigste, ja saa vigtig, at der »adskillige« Steder mere lægges an paa den »end paa Indsigt i den theoretiske Udvikling«.

Mon det nu virkelig kan tænkes at have været Meningen; mon der overhovedet ligger en sund Mening heri? Jeg tror det ikke, og det fordi jeg — om end jeg selvfølgelig i højeste Grad paaskjønner Kombinationsevne og Snarraadighed, lad mig med et Ord sige Selvstændighed hos Eleverne — dog virkelig nærer den Anskuelse, at det først og fornemmelig maa være den logiske Dannelse, det gjælder om at bibringe Elever, der skulle tage en »almindelig Forberedelsesexamen«, en Examen, som ene og alene er indstiftet med den Bestemmelse for Øje, at den, der har absolvert den, skal være saaledes almindelig forberedt, at han derefter kan gaa ud i Livet med grundet Haab om at finde sig til Rette i de Forhold, hvori et saa ungt Menneske overhovedet sættes til at virke. Men dette tror jeg misforstaaes ikke saa helt sjældent, ialfald har jeg ikke en men mange Gange, naar jeg har fundet Anledning til at spørge en Censor om, hvorfor han dog vilde forlange eller lægge Vægt paa dette eller hint, som forekom mig at ligge paa Grændsen af, hvad jeg mente kunde forlanges, faaet saadanne Svar som: »Ja, det

maa han vide, det maa han kunne; man kan virkelig ikke faa Tid til at lære ham det, naar man skal forberede ham til polyteknisk Adgangsexamen« el. lign., som om den alm. Forberedelsesexamen altsaa allerede var en Forberedelse til noget videre gaaende, noget jeg for mit Vedkommende absolut ikke kan erkjende. Lad de enkelte, der ville videre, skaffe sig den Uddannelse, som dertil er nødvendig, men lad dog det store Flertal, for hvem den her omhandlede Examen er Slutstenen, faa Lov at blive fri for alt det, der ikke med Nødvendighed maa medtages til Udfyldning af den Ramme, inden for hvilken der overhovedet arbejdes.

Man vil sikkert forstaa, at jeg med de Anskuelser, jeg nærer, har en Skræk for alt, hvad der kaldes kjønne Opgaver, ikke saaledes at forstaa, at jeg ikke skulde glæde mig oprigtigt ved personlig at give mig af med Løsningen af saadanne Opgaver, men saaledes, at jeg med alt andet end Bifald modtager en Meddelelse som denne: »Her skal De se en Samling kjønne Opgaver, jeg har faaet samlet sammen; dem havde jeg med til den og den Skole, hvor jeg i Sommer fungerede som Censor«. Jeg siger med alt andet end Bifald, thi jeg ved, at kjønne Opgaver ere saadanne, i hvis Regninger en Discipel drukner, hvis han gaar løs paa dem efter de Methoder, der ere ham meddelte, jeg ved, at saadanne Opgaver fordre for at løses paa den tilsigtede Maade, at der skal anvendes en Substitution, trækkes en Hjælpelinie eller gjøres et eller andet Fif, som for den, der har, hvad man kalder mathematisk Blik, er slet ingen Ting — og som det derfor ikke en Gang er Umagen værd at forelægge ham — medens den, der mangler dette Blik, enten kommer til Løsningen ad Gaadegjætningens Vej, — og saa forekommer Løsningen mig at være af mere end tvivlsom Værdi, især ved en

Prøve, der har en saadan Betydning, som en Afgangsexamen har — eller slet ikke faar fat i Sagen og derfor som sagt drukner i Opgaven.

Hvor stor en Fristelse der kunde være for mig til her at oplyse, hvad jeg mener, ved en Række Exemp-
ler, tage fra de Examinere, ved hvilke jeg har været tilstede, skal jeg dog afholde mig derfra for nu at vende mig til det, som dog, naar alt kommer til alt, er vigtigere end Examen, nemlig selve den daglige Undervisning, der meddeler den Kundskab, som ofte er solidere, end Examens Resultat lader formode det. Saa længe det hele blev taget som i forrige Tider, da kunde et overvejende Flertal af Klassens Elever uden særdeles Anstrængelse bringes jævnt og sikkert fremad under en kyndig og arbejdsom Lærers Vejledning; men nu stiller Sagen sig anderledes. Klassen kommer selvfølgelig ogsaa fremad nu, men det koster langt mere Arbejde fra begge Sider. Man tro nu ikke, at jeg i mindste Maade vil beklage mig derover paa egne Vegne, hvad jeg da ogsaa af den Grund kun har ringe Anledning til, at Hovedparten af mine Undervisningstimer slet ikke vedrøre Mathematiken; nej, det er Eleverne, det gaar ud over; det føles ikke alene af dem, men ogsaa i Hjemmene. Nu da Opgaverne ere det vigtigste ogsaa som Undervisningsmateriale, da Lærebøgerne i Overensstemmelse dermed ere nær ved ikke at være andet end Opgavesamlinger, nu har det hele en helt anden Gænge.

Strax i de første Timer, man faar Klassen fat, begynde Vanskelighederne, væsenligst fordi Lærebøgernes Text, der ganske vist er fortræffelig for ældre og viderekomne (Repetition) er altfor koncis for Begyndere. De forstaa den ikke og gribe derfor til den ulyksaligste af alle Udveje at lære den udenad. Da det jo selvfølgelig intet nytter, saa forknytted de smaa Fyre lige

fra første Færd; det gjør strax et nedslaaende Indtryk paa dem, at deres flittige Læsning ikke har bragt noget som helst Resultat til Gavn for dem. Alle-rede det anser jeg for uheldigt; jeg indser ikke, hvorfor der skal tales, jeg vil ikke just sige i Lapidarstil, men dog i noget, der nærmer sig dertil, for Begyndere i en Alder af 11—12 Aar; hvad rart er der egentlig derved? Selvfølgelig er det ingenlunde min Mening at ønske en saa udtværet Vidtløftighed som den gamle: »Der er mig givet o. s. v.; jeg skal bevise o. s. v.; jeg trækker en Linie fra A til B o. s. v.«, men der er jo dog en Mellemvej; hvorfor ikke følge den, hvorfor tale i mathe-matisk koncis Form til saadanne, som endnu ikke kunne Matematik?

Ved stor Taalmodighed, lange Forklaringer, en Mængde Exempler fra det daglige, det vil sige det for Begyndere bekjendte og alene fattelige Liv, komme vi ud over Indledningernes Grundbegreber og de første Paragrafer, og saa er det allerede gaaet op for Discip-lene, at Matematik er et saare vanskeligt Fag, og det navnlig af den Grund, at det ikke er dem muligt at læse det paa egen Haand, fordi Lærebøgerne mangle saa meget (Forklaringer, Mellemlid i Beviser o. s. v.), som efter min Mening burde staa der. Tror man nu, at den Afhængighed, hvori Disciplene saaledes nød-tvungent stilles til Lærerens Gjennemgang, tjener til at fremme deres Selvstændighed? Mig faar man vanskelig til at tro det; for mig staar det netop som hæmmende Selvstændigheden.

Nu ved jeg nok, at der er dem, der mene, at man ikke skal tage det saa nøje ved første Gjennemlæsning, ja jeg har gjentagne Gange fra virkelige Matematikere faaet at høre, at man allerhelst hurtigst muligt skal, som de sige, tage Sagen praktisk, det vil sige lade

Theori være Theori og saa ved en stor Mængde Exempler faa bibragt Eleverne mekanisk Færdighed i at manøvrere med Fortegn, Bogstavkombinationer o. s. v. paa lignende Maade altsaa, som man ialfald i min Tid lærte Regula de tri o: uden mindste Forstaaelse af, hvorfor der gaaes frem paa den anviste Maade; naar saa det er gjort tilgavn, saa kan man altid tage Theorien op. Ja vel, jeg indrømmer, at man meget godt kan bære sig saaledes ad, men jeg ser dog ikke, hvorfor man hellere skulde gaa en Vej, som dog altid bliver en Omvej. —

Naar vi da nu paa den omtalte Maade ere komne igjennem de to nederste Klasser, i hvilke Eleven alene er receptiv, saa indtræder den Forandring i tredie Klasse, at han tillige skal blive produktiv, for saa vidt som han nu skal begynde at faa Hjemmeopgaver. Som Følge af den overordentlige Vægt, der nu lægges paa Opgaveregning, vil det være indlysende, at der i de to sidste Aar maa gives Disciplene en stor Mængde Hjemmeopgaver, deriblandt naturligvis — især i det sidste Aar — Opgaver af lignende Slags, der kunne ventes til Examen. Tænker jeg nu en 20—30 Aar tilbage i Tiden, ja saa kan jeg ikke andet end forundres over, hvor stærkt man har strammet Fordringerne. Man kan faa et fyldigt Indtryk deraf ved at gjenneblade de Opgavesamlinger, der i det nævnte Tidsrum ere udgivne i Trykken, navnlig den af Prof. Steen udgivne Samling Examensopgaver, givne til Realafgangsexamen af højere Grad og den almindelige Forberedelsesexamen i Aarene 1857—83. Ser man disse Opgaver efter, ja saa kan det jo nok være, at man maa indrømme, at de ældre Opgaver vare tungere i den Forstand, at de fordrede mere Talregning, men de havde den Egenskab, at de holdt sig nær op til det forlangte Kursus; de

vare, om jeg maa bruge det Udtryk, mere ud af Bogen end nu, eller jeg kan ogsaa sige det saaledes, de vare mindre kunstfærdige. Der fordredes til deres Løsning det samme Pensum læst som nu, men læst med mindre Intensitet, dermed mener jeg saaledes, at det specifikke matematiske i dem var mindre fremtrædende. Eller lad os tage et andet Exempel: De fleste ældre iblandt os kjende sikkert Bergs matematiske Opgavesamling, en Bog, som indeholdt Opgaver, man netop for en 20—30 Aar siden ansaa ret passende for Elever, der forberedte sig til Examen artium; nu ere den Slags Opgaver forlængst i Miskredit, de ere alt for simple, alt for lidt satte paa Skruer, og det vel at mærke endog lige overfor Drengene, der skulde tage alm. Forberedelsesexamen.

I Almindelighed gives der Hjemmeopgaver to Gange om Ugen, en eller flere efter disses Beskaffenhed, hvilket vil sige, at man nu paalægger Drengene i 13—14 Aars Alderen lige saa meget Arbejde i her omhandlede Retning, som man i min Skoletid paalagde os i en Alder fra 15—18 Aar; er det nu dog ikke at ofre lovlig meget af Børns Arbejdsevne til den matematiske Moloch, — at sige da de Børns, der gjøre noget ved det, thi saare mange lade deres Hjemmeopgaver regne af andre, efter min fuldeste Overbevisning i de fleste Tilfælde ikke, fordi de ikke selv gjerne vilde gjøre det, men fordi de ifølge den af deres unge Alder betingede Udvikling ere for umodne til selv at kunne arbejde sig igjennem dem. Det vil altsaa sige, at jeg for mit Vedkommende tror, at man ved at kræve en saa intensiv Mathematik, som man nu forlanger, tvinger eller dog leder en hel Mængde Børn ind paa et Snydesystem, hvis Behagelighed snart bliver saa indlysende for dem, at den Modstand, de af moralske Grunde til at begynde

med gjøre imod det, hurtig hører op. Mon man virkelig ad den Vej fremhjælper Selvstændighed; jeg tror det ikke. Og hvor megen Kval og Kummer tror man ikke, der beredes Hjemmene, naar det ses, først at Børnene ikke kunne følge med, senere at de sløje af.

Nu er jeg naturligvis forberedt paa, at man vil sige, dels at jeg overdriver, dels at det kun maa være de daarligste Disciple, jeg tænker paa. Men hertil vil jeg svare, nej, jeg overdriver ikke; den, der kjender Forholdene, som de ere, han vil vide, at jeg taler sandt; og det er ingeniunde de rent ud daarlige Disciple, jeg har haft i Tanken, tvært imod, det er det store Flertal. De i enhver Klasse enkeltvis forekommende Dreng, for hvem alt er en Leg, de staa udenfor min Betragtning; for dem er det temmelig ligegyldigt, om de overhovedet have nogen Lærebog eller ej, eller om man byder dem noget sværere Opgaver eller ej, de kommer frem alligevel. Selvfølgelig er det behageligst at have med den Slags Elever at gjøre, men Skolen er ikke og kan ikke være til alene eller endog blot væsenligst for saadanne flinke og flinkeste Disciple. Ved Siden af dem findes det store Antal jævnt eller endog mindre vel begavede Børn, der have et lige saa stort — ja vel egentlig større — Krav paa god Undervisning, som de flinke; ogsaa de maa med, ogsaa for dem maa der aabnes Adgang til at komme frem ad de Veje, Examen giver Rettigheder til, Veje, ad hvilke de meget vel kunne blive yderst brugbare Sumfundsmedlemmer, naturligvis naar de ville bestille noget, men saadanne gjør man efter min Anskuelse en ubodelig Skade ved systematisk at berøve dem den Smule Selvstændighed, der dog altid fra Begyndelsen er hos de allerfleste af dem, i Stedet for omvendt af al Evne at bidrage til at hjælpe den op, og i den Henseende

bærer Mathematiken efter min Mening en Hovedpart af Skylden, derved at Lærebøgerne ere blevne bestandig mere kortfattede, bestandig vanskeligere forstaaelige.

Man kan være forvisset om, at det oven omtalte Snydesystem, som jeg har Anledning til at tro florerer ret rigeligt i Mathematiken omkring i vore Skoler, ogsaa afføder lignende Tendenser overfor andre Fag, hvad jo dog er uheldigt; men hvor den samvittighedsfulde og flittige Discipel ikke lader sig forknytte af de daarlige Karakterer, der Gang efter Gang gives ham for de mangelfulde Besvarelser af de mange, som jeg mener, for svære Opgaver, — hvor han altsaa trofast bliver ved at arbejde selv, der tager Opgaveregningen ham en Tid saa stor, at det nødvendigvis kommer til at gaa ud over de øvrige Fag. Jeg kan i den Henseende meddele, at jeg — hvad formodentlig ogsaa er hændet andre — har adskillige Gange faaet Anmodning om at undskylde, at en Elev ikke kunde sin Lektie til mig, fordi han havde Opgaver den foregaaende Dag; de, tilligemed Latinen, tog ham saa lang Tid, at han ikke naaede at faa læst sine øvrige Lektier. Jeg har ogsaa Meddelelser i Retning af, at Disciple maatte regne deres Opgaver, som de først skulde levere hen i næste Uge, den foregaaende Lørdag eller Søndag, fordi de ellers — det vil sige ved Siden af dem — ikke kunde naa, hvad de hver Dag skulde. Den Fritid, som jeg er vis paa, at Forældre og Værger ville give mig Ret i, er ikke meget rigeligt tilmaalt den samvittighedsfulde Discipel, den indskrænkes saaledes til et Minimum, hvad dog neppe kan have været Meningen, eller ogsaa, skal Mathematikens Fordringer opretholdes i samme Omfang som nu, saa maa det gaa ud over andre lige saa berettigede Fag. Og naar saa alt kommer til alt, hvad skal saa det hele til? Matematik er god at faa

Forstand af, det nægter selvfølgelig ingen, men den er dog kun, og den skal kun være et Fag iblandt de mange; den skal have sin Plads, men den skal ikke have Lov til at brede sig ud over et rimeligt Maal.

Det er nu netop det, jeg mener, den gjør, og jeg ser ikke, at der er Tegn til noget Tilbageslag, tværtimod; vil den Tilbøjelighed til at studere Mathematik ved Universitetet, som nu er oppe, — en Tilbøjelighed, som i sig selv er meget glædelig, — vil den holde sig eller vel endog voxe, ja saa er jeg for mit Vedkommende temmelig overbevist om, at Bevægelsen snarere vil gaa i Retning af yderligere Stramning end i modsat Retning. Thi ihvorvel man ikke skulde tro, at det mathematiske Studiums Fremme ved Universitetet havde noget med Mathematik for Skoledrenge at skaffe, saa vil dog vistnok enhver, der har fulgt Udviklingen, give mig Ret i, at den her paaankede Skærpelse er gaaet fremad jævnsides med, at Mathematiken som Videnskab fik flere Dyrkere her i Landet; og dette er jo ret naturligt, thi efterhaanden som Antallet af Mænd blev større, der gjorde sig det til Livsopgave at have med Mathematik at gjøre, saa maatte jo ogsaa disse Mænd, hvem man med fuld Føje anmodede om at være Censorer ved Examinerne, aldeles umærkeligt faa Indflydelse paa den hele Tilstand, naar man ikke satte det nødvendige Korrektiv ved Siden af i fuldt og nøjagtigt præciserede Fordringer; men selv fuldkommen inde i Sagen og oftest uden nogensinde at have kjendt til Vanskelighed ved at tilegne sig den, ofte ogsaa uden at have kjendt Vanskelighederne ved at være Lærere for Begyndere, fordi de selv kun gav sig af med at være Lærere for Viderekomne, laa det da nær, at de lidt efter lidt kom til at sigte højere, end Maalet fra først af var sat, og saaledes tror jeg i det mindste,

at det er gaaet til, at det nu er væsenlig blevet forrykket.

At nu jeg finder mig foranlediget til at gjøre et Forsøg paa at dæmme op imod Strømmen, har sin Grund ikke alene deri, at jeg nærer den fuldkomneste Overbevisning om, at man er inde paa en for den hele Undervisning skadelig Vej, men navnlig deri, at der fornylig er fremkommet Tegn til, at der ogsaa i det Fag, hvori jeg særlig virker som Lærer, skal gjøres en Forandring i Retning af mathematisk Behandling, som jeg ikke kan andet end tro vil i væsentlig Grad forrykke Fagets i det hele ret heldige Stilling, ja tildels ødelægge det Udbytte, det giver.

Hvad jeg mener hermed, skal jeg nu tillade mig at fremsætte.

I Professor Müllers oven citerede Beretning siger en anden Censor angaaende Fysiken; »Jeg har overalt givet saadanne simple Opgaver, som kun forudsætte en virkelig Forstaaelse af de fysiske Love«. Hvem denne Censor er, har jeg lige saa lidt Anelse om som om, hvilke Opgaver han har givet, men jeg beklager, at det her er slaaet fast, at saadant uden Paatale er sket, thi med den Udvikling i frisk Minde, som jeg i Begyndelsen af denne Artikel har paavist, at Mathematiken har faaet, nærer jeg en stærk Frygt for, at hvis det nu skal gjøres til Regel, at ogsaa Fysiken skal levere Substrat til Opgaver, ville disse, hvor simple de end kunne begynde med at være, snart skifte Karakter, og denne Frygt er saa meget mere levende hos mig, som jeg véd, at der i 1887 blev ved en jydsk Skole givet følgende Opgave til Løsning paa staaende Fod: En Luftballon rummer 37300 Kbfd. 100° varm Luft; den omgivende Lufts Varmegrad er 0° ; find Ballonens Bærekraft. Vil man kalde den simpel; tror man den eller

overhovedet den hele Sag finder Hjemmel ved de i de vedkommende Anordninger opstillede Fordringer? Hvis saa er, da tror jeg ikke, man kjender disse Fordringer, da tror jeg, at man har overset, at der i den kgl. Anordning af 30te Aug. 1881 § 4 i udtrykkelig staar, at Kjendskaben til de nærmere opregnede Afsnit af Fysiken skal være »saaledes, at fremtrædende Natursyn i det daglige og praktiske Liv blive forstaaede som nødvendig Følge af gjældende Love«, og hverken andet eller mere.

Det er det, der skal tilstræbes, og derfor skal der under Undervisningen fremføres en Mængde Exempler fra Mark og Skov, Land og Sø, Hus og Hjem, Have og Gaard o. s. v., og ved ethvert af dem skal det stilles Eleven klart, baade at der ligger en Naturlov til Grund derfor, og hvilken denne Lov er. Hertil forlanges ikke alene ingen Mathematik, men den er endog i de fleste Tilfælde skadelig, fordi den afleder Skoledrengens Opmærksomhed fra det væsentlige. Tror man f. Ex., at den Dreng, der har erkjendt, at Vandets opadgaaende Tryk driver det ind igjennem en Læk eller presser en deri nedstukken Stok op igjen, eller at Luftens Tryk er virksomt i Pumper, Hæverter o. s. v. — tror man virkelig, han faar dette fuldere og bedre forstaaet, fordi man lader ham beregne Størrelserne af disse Tryk, eller Pumpernes Nyttetvirkning, hvad der i Virkeligheden kun vil sige Størrelserne af visse Rumfang Vand. Nej, det man opnaar, hvis man vil opretholde den Slags Fordringer, det er, at Disciplen forser sig paa den matematiske Figur, som maa indsættes i Bogen ved det Exempel, den skal oplyse; det bliver denne, som bider sig fast i den ifølge sin Alder kritikløse Dreng, der gaar til Examen med Visheden om at skulle levere saadan noget fra sig igjen, og det, som er og skal

være Undervisningens første og væsentligste Frugt, det daglige Livs Fænomener i deres Afhængighed af Naturlovene, oplyste ved den store Mængde Exempler, det nødes man til at tage sig lettere for at tærskes i Opgaver, thi saadanne maa jo dog indøves, naar der skal være Tale om, at lignende kan fordres til Examen. Man indvende ikke her imod mig, at den af Hr. Christensen og mig udgivne Bog jo netop selv indeholder en Del Opgaver; ja det er sandt nok, men Meningen med dem har kun været den at give den Lærer, der maatte ønske det, et Udvalg til Brug i de Tilfælde, hvor den daglige Undervisning levnede Tid og Lejlighed dertil; men herfra og til at stille fysisk Opgaveregning op som Forlangende ved Examen er der et himmelvidt Spring.

Det er dette Forlangende, jeg vil nedlægge den alvorligste Indsigelse imod som — i ethvert Tilfælde saalænge, der ikke anvises Faget betydelig mere Tid — ødelæggende for Opnaaelsen af det sundt og rigtigt bestemte Maal, der er sat, som savnende enhver som helst Hjemmel i de gjældende Bestemmelser. Jeg nærer ingen Tvivl om, at enhver Fysiklærer, der nærer oprigtig Interesse for sit Fag, vil bifalde dette og være enig med mig i, at den Censor, der finder paa at komme med saadanne Krav til os og vore Dreng, maa mødes med en bestemt Protest.

---

2. Skoleefterretninger.

I. Examiner.

I. Afgangsexamen for studerende Disciple i 1889.

Den skriftlige Del foretoges her, ligesom ved de øvrige lærde Skoler, den 13de, 14de, og 15de Juni. Den mundtlige Del foretoges i Overensstemmelse med det fra Ministeriet sendte Skema i Forbindelse med Skolens Hovedexamen (se forrige Aars Program).

Til Afgangsexamen indstillede sig 17 af Skolens Disciple, 15 af sproglig-historisk og 2 af matematisk-naturvidenskabelig Retning.

Kandidaternes Navne.	Points i de Fag, som afsluttes i 4. Kl.	Afgangsexamen				
		1. Den sproglige				
		Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk mundtl. og Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk
T. Balslev.....	37 $\frac{2}{3}$	mg.	mg.	mg.	ug. ÷	mg.
A. V. N. Frederiksen.....	34	g. +	mg. ÷	g. +	mg. ÷	mg.
H. P. L. Hansen.....	31 $\frac{1}{3}$	g. +	g.	mg. ÷	g.	mg.
L. Hansen.....	28 $\frac{1}{3}$	mg. ÷	g. +	g. +	g.	mg.
C. H. M. Henriksen.....	34 $\frac{1}{3}$	mg. ÷	g. +	g. +	mg.	ug.
S. C. T. Hjorth.....	23 $\frac{2}{3}$	g. +	g. +	mg. ÷	g.	mg.
E. A. Holbeck.....	17	g. +	g. +	g. +	g. +	g. +
C. Høyrup.....	27 $\frac{2}{3}$	g. +	g. +	mg. ÷	g.	g.
F. G. E. Jensen.....	28	mg. ÷	mg. ÷	g.	mg. ÷	g. +
C. Jørgensen.....	38	mg. +	mg.	mg. +	mg. +	ug.
C. Kiørboe.....	30 $\frac{1}{3}$	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg. +	ug.
H. Madsen.....	20 $\frac{1}{3}$	g. ÷	g. ÷	tg.	g.	mg.
J. C. Nielsen.....	21	g. +	g. +	mg. ÷	g.	mg.
H. F. Rasmussen.....	31	g. +	g. +	mg. ÷	g. +	mg.
G. V. Sillo.....	28 $\frac{1}{3}$	g. +	mg. ÷	g. +	g.	g.

2. Den matematiske

		Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk mundtl. og Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk og fransk
K. Haslund.....	18 $\frac{1}{3}$	g.	g.	tg.	mg. +	mg.
C. E. Walsøe.....	30 $\frac{1}{3}$	mg. ÷	mg. ÷	tg. +	g. +	g.

for studerende 1889.

historiske Retning.

Latin skriftl.	Lat. statarisk.	Lat. extempore.	Græsk.	Historie.	Fysik.	Hoved- karakter.	Points.
mg.	mg. +	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	mg.	Første Karakter.	101 $\frac{1}{3}$
tg. ÷	g.	g.	g. +	mg. +	mg. +	Anden Karakter.	78 $\frac{1}{3}$
mg. ÷	mg.	g.	mg. +	mg. +	mg.	Første Karakter.	89
mg. ÷	mg. +	mg.	mg.	g.	mg.	Første Karakter.	85 $\frac{2}{3}$
tg. +	mg. ÷	mg.	ug. ÷	g. +	mg. ÷	Første Karakter.	88
g.	mg.	g. +	mg.	ug. ÷	mg. +	Første Karakter.	88 $\frac{1}{3}$
g.	g.	g. +	mg. ÷	mg.	mdl. +	Anden Karakter.	72
tg.	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg. +	ug. ÷	Anden Karakter.	82 $\frac{2}{3}$
g.	mg.	g.	mg. +	ug. ÷	g. +	Første Karakter.	88 $\frac{2}{3}$
mg. +	ug. ÷	mg.	ug.	ug.	mg.	Første Karakter med Udmærkelse.	105
g. +	mg. +	g. +	mg. +	mg. +	mg. ÷	Første Karakter.	96 $\frac{1}{3}$
g. +	g. ÷	g. +	g.	tg. ÷	g.	Tredie Karakter.	52
g. ÷	mg. ÷	g. ÷	mg. ÷	g. +	mg. ÷	Anden Karakter.	78
g.	mg.	g.	mg.	mg.	ug.	Første Karakter.	88 $\frac{1}{3}$
g. +	mg.	g. +	mg.	mg.	mg.	Første Karakter.	86

naturvidenskabelige Retning.

Arithmetik, skriftlig.	Arithmetik, mundtlig.	Geometri, skriftlig.	Geometri, mundtlig.	Historie.	Fysik, mekanisk.	Fysik, kemisk.		
mg.	g. ÷	mg. ÷	mg. +	g. +	mg. +	mg.	Anden Karakter.	83
mg. ÷	mg.	mg.	ug. ÷	g. +	mg.	mg.	Første Karakter.	84 $\frac{2}{3}$

Opgaverne ved den skriftlige Del af denne Examen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet I: Om H. C. Ørsteds Opdagelse og de vigtigste Opfindelser, der ere blevne en Følge af den.

2. Udarbejdelse i Modersmaalet II: Agerdyrkningen som Kulturens Begyndelse.

3. Fransk Stil: Paa et Kaart, der er udgivet 1792 af den svenske Baron Hermelin, findes Navnet Kasuando angivet i den nordlige Del af Finland¹⁾. Siden Landets Forening med Rusland er denne Flække bleven Kirkeby²⁾, skjønt den kun omfatter sex plumpt opførte, fattige og forfaldne Boliger. Disse beboes af Finlændere³⁾, som ikke have andre Hjælpekilder end Udbyttet af deres Fiskeri og af deres Kvæg. Eggen, som omgiver dem, gjennemskæres af Muonio-Elven og bliver ofte oversvømmet. Man kan hverken dyrke den eller besaa den, og naar Sommeren er varm nok til, at Høet kan tørres, er det et heldigt Aar. Præstens Bolig bestaar, ligesom Bøndernes, af flere Træhytter. Der er en Have, hvor han har faaet Roer til at gro, og en Avlsgaard, som han selv driver. Thi hans Indtægter ere saa beskedne, at han næppe vilde kunne have sit Udkomme, dersom han ikke levede ligesom Bønderne, og dersom han ikke, ligesom de, havde sin Høhøst og sin Hjord. Størstedelen af hans Sognefolk ere saa fattige, at de næppe kunne betale ham en Franc for en Begravelse eller et Bryllup. I denne af-sidesliggende Bopæl, hvor alt, hvad der tjener til det daglige Livs Fornødenheder, maa betales meget dyrt, lykkes det kun ved en stræng Sparsommelighed Præsten at sørge for sin Families Underhold.

¹⁾ Finlande. ²⁾ chef-lieu de paroisse. ³⁾ Finlandais.

Oversættelse fra Latin til Dansk: Videntes principes regni Sueciæ regem Albertum ad tyrannidem esse conversum, nuntios miserunt ad Margaretam, Daniæ et Norvegiæ reginam, rogantes, ut in tantis angustiis se consiliis et auxiliis adjuvare dignaretur; sic enim et Daniæ reges et Norvegiæ olim facere consuesse. At illa, paternæ calliditatis et ambitionis avaritiæque non expers, coepit animo volvere, quonam modo posset etiam Sueciæ regnum duobus, quæ jam habebat, adjungere. Aptum igitur tempus advenisse rata, ante sibi certa ab iis promissa dari volebat, quam opem iis polliceretur. Quare coepit blando sermone eos inducere, ut pro regni legibus suisque privilegiis viriliter et animose armis certarent, neu sinerent regnum tam gloriosum totque victoriis insigne per viles et ignobiles peregrinos occupari; rursus memorabat, quam benigne quamque humane ipsa inter eos dominatura esset, si eorum facta esset regina. Quibus illi auditis, simul angustiis undique pressi, promiserunt, se dominam illam assumpturos, si fideliter suis necessitatibus subvenisset. Exinde, Margaretæ auxilio freti, regi Alberto obedientiam subtrahere omnique ratione se aperte ei opponere coeperunt, dicentes, eum non rite electum regem, sed violenter sibi ingestum¹⁾ esse; contra quos quum ille vehementius se erexisset et omnibus viribus eniteretur, ut seditionem comprimeret, totum regnum per aliquot annos bello ardebat, urbes comburebantur, rustici spoliabantur, terraque pæne relinquebatur inculta. Denique Margareta, quam rex imprudens variis contumeliis laccessivisse dicitur, exercitum suum duce Henrico Parow vel, ut alii narrant, Ivaro Lykke in Sueciam misit, quocum principes Suecorum seditiosi se mox conjunxerunt; contra Albertus validum exercitum contraxerat, quem maxime auxiliis e Ger-

mania arcessitis firmaverat. In Fala²⁾, qui est saltus Vestrogotiæ, a. d. v. Kal. Martias anni MCCCLXXXIX proelium commissum est, ante quod quum Germani gloriati essent, singulos se ternos Suecos non solum victuros, sed etiam ligaturos et, quocunque vellent, pulsuros esse, res longe alium habuit exitum. Captus est enim rex Albertus cum filio suo Erico et multis nobilibus, reliquo exercitu aut occiso aut passim fugiente.

¹⁾ ingero = paatvinger. — ²⁾ Fala = Falen (hvorefter Falköping har Navn).

5. Arithmetisk Opgave:

1. Først bevises følgende Sætninger, hvor p betegner et Primittal,

- a) Største fælles Maal for $x^p - 1$ og $x^n - 1$ (n positiv, hel og $< p$) er $x - 1$;
- b) Er x en af Rødderne (Roden 1 undtagen) i $x^p - 1 = 0$, da ere $\alpha, \alpha^2, \alpha^3, \dots, \alpha^p$ alle Rødderne.

Derpaa søges Summen af alle Røddernes m 'te Potenser. (m positiv, hel).

2. I et Spil, hvor der trækkes Rødt eller Sort, holder en Spiller stadig paa Sort; hans første Indsats er 1, og han gør sin Indsats 1 større, hver Gang han taber, 1 mindre, hver Gang han vinder. Rødt er hvert Øjeblik under hele Spillet kommet hyppigst, og naar Spilleren standser, er Rødt kommet m Gange, Sort n Gange (hvor $m > n$). Bevis, at Spillerens Gevinst eller Tab er uafhængig af den Orden, i hvilken de to Farver ere udtrukne (dog med den oven for angivne Indskrænkning) og angiv Størrelsen af Gevinsten eller Tabet.

6. Geometrisk Opgave.

1. To Cirkler med Radierne R og r skære hinanden under Vinklen v (Tangenternes Vinkel i et af Skæringspunkterne). Hvor stor er den krumme Overflade, som det Stykke af Cirklernes fælles Tangent, der ligger mellem Røringspunkterne, beskriver, naar den hele Figur drejer sig en Gang rundt om Centerlinjen?

2. Ved hvilken Ligning bestemmes Retningskoefficienterne for Normalerne til de to Tangenter, som kunne trækkes fra et givet Punkt til en Ellipse, og hvilket bliver dette Punkts geometriske Sted, naar de to Tangenter skulle være parallelle med et Par konjugerede Diametre?

3. I en spidsvinklet Trekant deler en Højde Siden a i Stykkerne a_1 og a_2 , Vinklen A i A_1 og A_2 . Hvorledes konstrueres Trekanten, naar Højden, $a_1 - a_2$ og $A_1 - A_2$ ere givne.

7. Beregningsopgave:

1. En Person betaler i 21 Aar ved Begyndelsen af hvert Aar en Sum x og opnaar derved, at han i de følgende 10 Aar ved Slutningen af hvert Aar, kan hæve 1200 Kr. Renten er $3\frac{3}{4}$ pCt. p. A. Find x .

2. Bevis, at man for en hvilken som helst Trekant har

$$\frac{b - 2a \cos C}{a \sin C} + \frac{a - 2c \cos B}{c \sin B} + \frac{c - 2b \cos A}{b \sin A} = 0.$$

8. Projektionstegning:

Fire lige store Kugler ligge saaledes, at enhver af dem rører de tre andre, de tre hvile paa den vandrette Plan, medens de forøvrigt ikke indtage nogen særlig simpel Stilling i Forhold til Projektionsplanerne. Tegn

Projektionerne og bestem den øverste Kugles Røringspunkt med en af de Planer, som røre denne og to andre af Kuglerne.

2. Almindelig Forberedelsesexamen og 4de Klasses Hovedexamen foretoges i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Til almindelig Forberedelsesexamen indstillede sig 4 af Skolens Disciple.

Til 4de Klasses Hovedexamen indstillede sig 26 Disciple, 20 af den sproglig-historiske og 6 af den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

Desuden indstillede sig 6 Privatister. 3 af disse havde bestaaet almindelig Forberedelsesexamen: L. A. Hansen i Svendborg Realskole i 1888 med 100 Points; L. F. V. Nielsen i Mulernes Legatskole i Odense i 1888 med $97\frac{1}{3}$ Points og J. M. Thrige sammesteds i 1886 med $90\frac{2}{3}$ Points og ønskede at supplere denne med Prøver i Latin og Græsk, som de bestod med følgende Udfald:

Navne.	Latin, mundtlig.	Latin, skriftlig.	Græsk.
L. A. Hansen	mg. +	tg. +	g. +
L. V. F. Nielsen	ug. ÷	mg. ÷	mg.
J. M. Thrige	ug. ÷	mg.	mg. ÷

Derefter optoges de i 5te Klasses spr.-hist. Afdeling.

Endvidere indstillede sig J. L. W. Jessen for at supplere Skolelærerexamen med en Prøve i Engelsk (mg. ÷), V. M. Madsen for at supplere alm. Forb. med en Prøve i latinsk Stil (tg. +) og Frøken C. S. E. Oldenburg for at supplere Prøven i 4 Klasses Examens 5 Fag for den math.- nat. Retning med en Prøve i Arithmetik og Geometri (henholdsvis g og g +) for at kunne indstille sig til Afgangsexamen i spr.-hist. Retning.

Navnene paa Realisterne og Udfaldet af almindelig Forberedelsesexamen vil ses af følgende Liste:

Almindelig Forberedelsesexamen i 1889.

Navne.	Prøvens Udvalg										Points.			
	Dansk, mundtl.	Dansk, skriftl.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geograph.	Naturhistorie.	Naturlære.	Geometri.		Regning, skriftlig.	Arithmetik.	Orden for skriftl. Arbejde.
H. J. Hansen	mg ÷	g ÷	mg.	g.		g.	g.	g. ÷	mg +	mg.	g.	mg ÷	mg +	85%
J. F. E. Hartnack	mg ÷	g. +	mg ÷	mg ÷	g +	mg. mg +	tg. ÷	g. ÷	g.	mg +	mg ÷	mg ÷	mg +	93%
H. H. B. M. Rasmussen .	mg.	mg.	mg. ÷	mg ÷		mg +	mg. ÷	ug. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	ug.	mg.	106%
J. J. C. Sørensen.	mg ÷	mg ÷	g.	g.		g. ÷	ug. ÷	ug. ÷	g. +	ug. ÷	mg ÷	ug.	mg.	98%

Til at bestaa kræves 45 (med Fransk 48) Points.

Følgende 4 Disciple have efter bestaaet 4de Klasses Examen i 1889 forladt Skolen.

Navne.	Dansk Stil.	Tysk.	Fransk.	Latin.	Historie.	Geograph.	Naturhistorie.	Arithmetik.	Geometri.	Græsk.	Naturlære.	Points.
J. C. Alstrøm	mg ÷	mg ÷	tg. +	g. ÷	mg ÷	g. +	ug. ÷	g. +	tg. +		mg.	57
E. C. A. Haugsted	g. ÷	g	mg.	tg. +	g.	tg. +	tg.	tg. +	tg. +		g. +	39
P. H. E. Jørgensen	mg ÷	tg. +	mg ÷	tg. +	g.	mg ÷	mg ÷	tg.	tg.		mg. -	45 $\frac{2}{3}$
P. M. C. Petersen	mg ÷	mg +	mg.	g.	g.	g.	g.	tg.	tg. +	g. +		54 $\frac{2}{3}$

Til at bestaa kræves 33 Points.

Opgaverne ved den skriftlige Del af almindelig Forberedelsexamen og 4de Klasses Hovedexamen vare følgende:

1. Udarbejdelse i Modersmaalet: Beskrivelse af en eller anden dansk Egn.

2. Engelsk Version (alm. Forb.). In the first year of its existence the Eddystone lighthouse was the scene of a dark tragedy. It was then kept by two men who relieved¹⁾ each other to keep watch and put up fresh candles. One day a signal of distress was seen flying from the tower. The system of signalling was not greatly developed at that time, and besides the sea was so bad that boats could not approach near enough to speak to the keepers of the lighthouse. What was going on inside? The most alarming conjectures²⁾ ran along the coast, but yet at nightfall the light still burned. The two keepers had mothers; they were married, and great was the anxiety of the poor women. At last, though the weather was still alarming, sailors were able to land on the reef with some difficulty. A revolting³⁾ smell filled the whole tower, and at once announced the presence of a corpse. Only one man was alive, and what that man had suffered could be guessed from his paleness, his gloomy silence, and his thin and feeble limbs. His comrade had been dead for nearly a month: his first idea had been to cast the body into the sea. When about to do so, he was restrained⁴⁾ by a frightful reflection that crossed his brain. Would he not be accused of being an assassin? Would not the human law cry in his ears, »Cain, what hast thou done with thy brother?« What witnesses could he

call to his justification? Accordingly he made a clumsy coffin⁵⁾ in which he laid his comrade, and with sublime⁶⁾ courage undertook to watch the light alone. But the supernatural efforts and the constant presence of death completely broke him down, and the men who first came to rescue him fancied that they saw a corpse guarded by a ghost.

¹⁾ to relieve, at afløse. — ²⁾ conjecture, Gisning. — ³⁾ revolting, afskyelig. — ⁴⁾ to restrain, at holde tilbage. — ⁵⁾ coffin, Kiste. — ⁶⁾ sublime, ophøjet.

3. Latinsk Stil (4de Klases Examen).

Oraklet havde befaleet Athenienserne at bringe Theseus's Ben til Athen og begrave¹⁾ dem med store Hædersbevisninger; men alle troede, at han var begravet paa Øen Scyrus. Da nu Cimon havde bemægtiget sig denne Ø, gjorde han sig Umage for at finde Graven²⁾. Forgjæves spurgte han dem, som boede der, hvor Theseus laa. Medens han ivrigt søgte Stedet, skal han have seet, at en Ørn³⁾, som sad paa en Gravhøj⁴⁾, skrabede⁵⁾ med Klørerne⁶⁾ i⁵⁾ Jorden⁷⁾. Dette holdt han for et godt Varsel og befalede sine Folk at undersøge⁸⁾ Stedet. Der fandt man en Kiste⁹⁾, en Lanse og et Sværd. At dette var Theseus's Kiste, erkjendte de af mange Tegn¹⁰⁾. Alt, hvad der var fundet, blev bragt om Bord¹¹⁾ paa et Skib og ført til Athen. Da Athenienserne havde hørt, at Cimon vendte hjem med Theseus's Ben, vare de fulde af Glæde; Theseus, hvem de ydede¹²⁾ guddommeligt Ære, fordi han havde bevist deres By de største Velgjerninger, syntes dem at komme levende til Athen. Under stor Højtidelighed¹³⁾ blev Kisten og Vaabnene bisatte¹⁴⁾ midt i Byen.

1) begraver = sepelio. — 2) Grav = sepulcrum. — 3) Ørn = aquila. — 4) Gravhøj = tumulus. — 5) skraber i = eruo. — 6) Klo = ungvís. — 7) Jord = humus. — 8) undersøger = scrutor, 1. — 9) Kiste = arca. — 10) Tegn = indicium. — 11) bringer om Bord = impono. — 12) yder = habeo. — 13) Højtidelighed = pompa, — ae. — 14) bisætter = condo.

4. Arithmetisk Opgave:

1. A. udsætter 9000 Kr. til 2 pCt. halvaarlig; efter 4 Aars Forløb anbringer han $\frac{5}{8}$ af det, som Kapitallet er voxet til, til $2\frac{1}{2}$ pCt. halvaarlig, medens Resten bliver staaende til 2 pCt. halvaarlig. Hvor meget vil A kunne hæve efter 8 Aars Forløb? Der forudsættes stadig Rente og Rentes Rente.

2. Find x af Ligningen

$$\sqrt{x - a^2} + \sqrt{x - b^2} = a - b,$$

specielt antages $a = b$.

3. Hvorledes bestemmes de to cifrede Tal, der have den Egenskab, at Forskjellen mellem Tallet og det Tal, der faas ved Ombytning af Cifrene, er et Tal med et Ciffer? (dog ikke Nul).

5. Praktisk Regning (Alm. Forberedelses-examen):

1. 1080 Tdr. Hvede ere kjøbt for 11,21 Kr. pr. Td. og sælges efter Vægt. 1 Td. vejede ved Kjøbet 215 Pd., der ved at ligge svandt $1\frac{2}{3}$ pCt. Ved Salget vindes $8\frac{1}{3}$ pr. Ct. paa Indkjøbsprisen. Find Salgsprisen for 100 Pd.

Hvis der var indkjøbt det dobbelte Antal Tdr., medens de øvrige Forhold vare som oven for, hvilken blev da Salgsprisen?

2. En cylinderformet Beholder, hvis Grundflades Radius r er 9,7538 Fod, er fyldt til en Højde $h = 3,4769$ Fod med Saltvand, hvis Vægtfylde er 1,1407, og som indeholder 7 pCt. Salt; hvor mange Pd. Salt er der i Opløsningen? Hvor mange pCt. Salt vil der blive, hvis der afdampes 55107,3 Pd. Vand? Cylindrens Kubikindhold er $\pi r^2 h$; $\pi = 3,1416$. 1 Kubikfod Vand vejer 61,987 Pd. (Logarithmer anvendes).

6. Geometrisk Opgave.

1. I en retvinklet Trekant er Hypotenusen $2a$ og den ene Vinkel 30° . Tre Cirkler have deres Centre i de tre Vinkelspidser, og enhver af dem rører de to andre udvendig. Beregn Radierne og beregn det Areal, der ligger mellem de tre Cirkler.

2. En Trekant skal konstrueres; man kjender den ene Sides tilsvarende Højde og Median og véd, at denne Side er dobbelt saa stor som en af de andre Sider.

3. Hovedexamen for Skolens øvrige Klasser afholdtes i den i forrige Aars Program angivne Orden.

Fredag den 16de Juni 1889 overværede Sanginspektør Sanne en Prøve i Sang af Disciplene.

2. Lærerpersonalet.

Under 8de Juni 1889 blev Seminarist M. Rasmussen ansat som Timelærer fra 19de August at regne.

Den 27de Februar 1890 afgik Overlærer P. H. Kragh ved Døden.

Under 11te Marts 1890 blev Adjunkt O. Johnsen allernaadigst udnævnt til Overlærer.

Under 18de April 1890 blev cand. mag. S. A. Christensen ansat som Timelærer fra 19de August at regne.

Under 23de April 1890 blev Timelærer S. Larsen konstitueret som Lærer fra 19de August at regne.

Poul Hannibal Kragh er født den 24de Marts 1820 i Seest, ved Kolding, hvor hans Fader Mathias Kragh da var Præst. Han sattes i Ribe Kathedralskole, hvorfra han i 1837 dimitteredes med Hovedkarakteren laudabilis. I det følgende Aar bestod han den filosofiske Examen med laudabilis prae ceteris og sluttede dernæst sit Universitetsstudium i 1842 med theologisk Embedsexamen med bedste Karakter. Fra Oktober 1839 var han Alumnus paa Borchs Kollegium, indtil han den 14de Oktober 1843 konstitueredes som Lærer ved Odense Kathedralskole og den 8de Januar 1844 udnævntes til Adjunkt sammesteds. I Løbet af 1850 erholdt han 2 Maaneders Fritagelse for sine For-

retninger for at underkaste sig en Magisterkonferens, som han den 17de Januar 1851 bestod med Karakteren *admissus cum laude* i Mathematik, Astronomi og Fysik. Det var disse Fag, hvori han underviste i Skolen, men af dem var Mathematik dog hans Hovedfag, og tilsidst hans eneste Fag. I 46½ Aar har han været Lærer her ved Skolen i dette Fag og det en fortrinlig Lærer. Han var et usædvanlig skarpt Hoved med Evne til klart og bestemt at fremsætte og forklare de matematiske Sætninger. Han vidste at bringe sine Disciple til at forstaa, hvad Mathematik var, og at vække deres Interesse derfor. Han stod altid i et godt personligt Forhold til dem; han forbandt Alvor med Venlighed og var baade agtet og afholdt af dem. Mange have beholdt ham i taknemlig Erindring, og ved hans 25-Aars Jubilæum overraktes der ham en Mindegave fra en stor Del baade af hans forhenværende og daværende Disciple.

Ogsaa uden for denne Skoles Kreds nød han Anseelse og Tillid som Skolemand. Hans Mening hørtes ved forskellige Lejligheder. Navnlig var han Medlem af den Kommission, som nedsattes i 1857 til at ordne Undervisningen i de lærde Skoler. Under 2den Juni 1854 udnævntes han til Overlærer; Under Rektor, Etatsraad Henrichsens sidste Sygdom og i Vakancetiden efter hans Død (1871) fungerede han som Rektor her ved Skolen. Under 17de Decbr. 1875 benaadedes han med Dannebrogordenens Ridderkors.

I de sidste Aar var Overlærer Kraghs Lærervirksomhed indskrænket til Mathematikundervisningen i 5te og 6te Klasse, en Virksomhed, hvori han gjorde udmærket Fyldest, men som forholdsvis kun kom en mindre Del af Skolens Disciple til Gode, end man kunde

have ønsket. Dog vil hans Bortgang føles som et Tab, der ikke let vil erstattes.

Som de fleste Skolemænd førte han et roligt og stille Liv, sysselsat med sin Videnskab og sin Skolegjerning. Dog deltog han ved Siden deraf i det kommunale Liv og vandt ogsaa der almindelig Anerkjendelse for sin Evne til at sætte sig ind i Sagerne og klart at fremsætte sin Mening og Agtelse for sin retsindige Karakter og strenge Pligtopfyldelse. Fra Jan. 1867 var han Medlem af Odense Byraad, indtil han i Jan. 1886 af Aldershensyn afslog at modtage Gjenvalg.

Den 7de Februar blev han angreben af Influenza og afgik den 27de s. M. ved Døden efter 3 Ugers Sygeleje.

---

3. Disciplene.

Ved Slutningen af forrige Aars Beretning var Disciplenes Antal 195. Af disse udgik før Hovedexamen 3: af 1ste Realklasse N. V. Hansen ($^{31}/_5$ 89) og C. V. Frydendahl ($^{18}/_6$ 89), af 4de stud. Klasse P. E. M. Bendixen ($^{30}/_3$ 89), saa at Antallet ved Hovedexamen var 192. Deraf forlod 17 Skolen efter bestaaet Afgangsexamen, 4 efter bestaaet almindelig Forberedelsesexamen og 3 efter bestaaet 4de Klasses Hovedexamen: E. C. A. Haugsted, P. H. E. Jørgensen og P. M. C. Petersen. Af de tiloversblevne 168 opflyt-

tedes af 5te Klasses 27 Disciple 24, af 4de Klasses 24 Disciple 16, af 3die stud. Klasses 24 Disciple 23, af 3die Realklasses 8 Disciple 6, af 2den stud. Klasses 34 Disciple 29, af 2den Realklasses 4 Disciple 3, af 1ste stud Klasses 42 Disciple 33 og af 1ste Realklasses 5 Disciple 3.

Under og efter Hovedexamen udgik af 4de stud. Kl. H. H. Steenbach og af 3die Realklasse T. Wendelboe. En af de i 3die stud. Kl. opflyttede Disciple E. Storm overgik til Aalborg Kathedralskole. Derimod optoges ved Skoleaarets Begyndelse 49 og kort efter 1 ny Discipel, saa at Antallet da var 215.

I Løbet af Skoleaaret udgik 9: af 3die stud. Klasse K. L. Gunnerson ($1\frac{2}{10}$ 89), af 2den stud. Klasse J. U. Waidtløw ($3\frac{0}{9}$ 89), af 2den Realklasse V. B. Joost ($8\frac{1}{11}$ 89), af 4de stud. Klasse J. C. Alstrøm ($2\frac{1}{12}$ 89), af 1ste Realklasse Olaf Larsen ($1\frac{5}{2}$ 90, S. af Fuldmægtig ved Fyens Sparekasse L; f. $2\frac{9}{5}$ 77, opt. $1\frac{9}{8}$ 89), af 5te Klasse Andreas Godthard Gabriel Krüger ($2\frac{3}{3}$ 90; S. af afd. prakt. Læge i Slesvig K., f. $1\frac{6}{8}$ 72; opt. $1\frac{9}{8}$ 89), af 2den Realklasse N. H. Skytte ($3\frac{1}{3}$ 90), af 5te Klasse A. Lindegaard ($2\frac{3}{4}$ 90) og af 4de stud. Klasse J. F. B. Jürgensen ($6\frac{1}{3}$ 90). Antallet er nu 206, der ere fordelte paa de forskjellige Klasser, som efterfølgende alfabetisk ordnede Liste udviser. Ved de ny optagne ere de fuldstændige Navne, Fødselsdag og Fædrenes Stilling og Opholdssted angivne.

VI Klasse. 1. B. V. A. Erichsen. 2. A. E. Esmann. 3. A. Hansen.* 4. K. Hansen.* 5. C. G. V. Jensen. 6. I. C. Jensen. 7. J. Johansen.* 8. M. H. C. Knudsen.* 9. A. P. Larsen. 10. S. A.

---

*) Hører til den mathematisk-naturvidenskabelige Retning.

Larsen. 11. J. Madsen. 12. H. M. Mikkelsen. 13. H. E. Mogensen. 14. M. Munk.* 15. A. M. Nielsen. 16. J. F. Pedersen. 17. E. Petri.* 18. N. Christoffersen Rise.* 19. S. A. F. C. Rosen.* 20. G. F. Schroll.* 21. C. G. Svendsen.* 22. A. Sørensen. 23. E. Thaning. 24. G. Thaning.

V Klasse. 1. J. F. Carstensen. 2. M. M. Clausen. 3. I. H. Giersing. 4. V. Grove Rasmussen. 5. Laurits Andreas Hansen (S. af Skibsrheder H. paa Thorseng, f. $1\frac{3}{12}$ 71, se Side 28). 6. M. C. Jessen* (gjenoptaget, se Progr. for 1889 Side 20). 7. G. Larsen.* 8. A. L. Lauesen. 9. Hans Peter Christian Lauridsen (S. af afd. Ejer af Gjørding Mølle L., f. $\frac{5}{1}$ 73; Alm. Forb. ved Herning Realsk. i 1888, Tillægsprøve i Latin og Græsk ved Ribe Kathedralsk. i 1889). 10. M. Lollesgaard. 11. C. H. Lorentzen. 12. V. Møllerup. 13. J. T. Møller. 14. O. M. Møller. 15. Laurits Frederik Vilhelm Nielsen (S. af Gaardejer N. i Tommerup, f. $1\frac{4}{2}$ 72; Alm. Forb. ved Mulernes Legatskole i Odense i 1888, Tillægsprøve i Latin og Græsk i 1889, se Side 28). 16. S. Petersen Nygaard. 17. C. Petersen. 18. H. Rasmussen. 19. L. E. Rasmussen. 20. G. E. Strøbeck. 21. Johannes Magnus Thrige (S. af Lærer T. i Odense, f. $1\frac{2}{3}$ 70; Alm. Forb. ved Mulernes Legatskole i Odense 1886; Tillægspr. i Latin og Græsk i 1889, se Side 28). 22. I. P. E. Waidtløw. 23. P. M. V. Waidtløw.

IV Klasse. a) stud. Disciple. 1. M. Andersen. 2. O. C. V. Bendixen. 3. I. F. Borum. 4. R. M. J. Borum. 5. H. J. Christiansen.* 6. T. P. Christensen. 7. C. P. Clausen. 8. J. Dister. 9. G. L. M. Dobler. 10. E. Ehnhuus.* 11. Alfred Georg

---

*) Hører til den matematisk-naturvidenskabelige Retning.

Johannes Elmquist (S. af Sognepræst E. til Flødstrup, f. $2\frac{1}{5}$ 74). 12. C. L. Frydendahl.* 13. R. Gad.* 14. I. G. A. Gliemann. 15. Peter Hansen (S. af By- og Herredsfuldmegetig H. i Faaborg, f. $2\frac{2}{6}$ 73). 16. S. Hansen.* 17. V. G. Hansen. 18. N. C. T. Holme. 19. I. P. L. H. Juul (se Progr. for 1889 S. 21, gjenoptaget $1\frac{9}{8}$ 89). 20. I. V. Kjødtd. 21. C. S. Larsen. 22. S. H. Lauesen. 23. H. Lillienkjold.* 24. Nikolai Lomholt (S. af Skolelærer L. i Vøjstrup, f. $4\frac{1}{9}$ 72). 25. C. G. C. Madsen. 26. M. M. Madsen. 27. C. O. Meyling.* 28. E. Munk. 29. P. A. Møller. 30. C. E. Nissen. 31. I. F. A. Rasmussen.* 32. F. Preisler.*

b) Realister. 1. E. L. C. Hay. 2. H. P. C. A. Leth. 3. J. C. U. Maaløe. 4. L. A. Steensen Leth. 5. V. Trautner. 6. G. Tychsen.

III Klasse. a) stud. Disciple. 1. F. C. Alstrøm.* 2. A. V. Andersen. 3. H. Banholt Andersen. 4. H. Scheving Andersen. 5. J. Andersen. 6. B. Balslev. 7. J. L. Balslev. 8. P. E. H. Bang. 9. Axel Beck (S. af Sognepræst B. til Ørslev, f. $1\frac{9}{4}$ 73). 10. P. Bülow. 11. K. Christophersen. 12. J. C. Clemmensen. 13. V. T. Frederiksen. 14. T. H. Gliemann. 15. A. Gottlieb. 16. H. C. M. Hansen. 17. H. O. F. Hansen. 18. G. H. Jørgensen. 19. K. C. B. Lassen.* 20. N. L. Madsen. 21. C. E. Mogenssen. 22. L. B. Nielsen. 23. K. B. de Nully.* 24. H. H. Quist.* 25. S. H. A. Raaschou. 26. S. Sørensen.* 27. O. L. Thomsen.* 28. N. E. V. Torup.* 29. A. E. Wiberg.

b) Realister. 1. A. E. A. Lindegaard. 2. R. Stefensen. 3. O. J. L. Thomsen. 4. L. C. M. N. L. Tørring.

---

*) Hører til den matematisk-naturvidenskabelige Afdeling.

II Klasse. a) stud. Disciple. 1. V. Rothe Holten Mauchenheim, kaldet Bechtolsheim. 2. E. Bülow. 3. N. S. Bøgh. 4. A. J. Dyhr. 5. I. V. R. Fauerholdt. 6. H. L. Gulstad. 7. Carl Christian Møhl Hansen (S. af Provst H. i Ramløse, f. $2^{0}/_{2}$ 76). 8. H. O. Hansen. 9. V. Hartnack. 10. S. Haslund. 11. H. C. Haugsted (se Progr. for 1889 S. 20; gjenoptaget $1^{9}/_{8}$ 89). 12. Eiler Martinus Vilhelm Segebad von der Hude (S. af Mægler H. i Svendborg, f. $1^{3}/_{1,2}$ 75). 13. V. B. Jürgensen. 14. H. V. Kjødtt. 15. C. E. Krag. 16. T. Langkilde. 17. O. V. F. Laub. 18. V. L. Lauesen. 19. M. v. d. Lieth. 20. K. S. Meyling. 21. P. H. Mikkelsen. 22. E. V. Møller. 23. V. C. C. P. Møller. 24. O. V. Møller. 25. G. A. Maaløe. 26. J. P. A. A. Petersen. 27. I. L. G. Rasmussen. 28. J. Schroll. 29. A. B. Stub. 30. F. Sørensen. 31. E. Talleruphus. 32. K. L. Thomsen. 33. Ove Baumgarten Thomsen (S. af Tobaksspinder T. i Odense, f. $1^{1}/_{6}$ 76, opt. $9^{1}/_{9}$ 89). 34. I. S. G. Torup. 35. O. H. C. Vind.

b. Realister. 1. P. M. Bülow. 2. E. C. Clemmensen. 3. J. B. Jørgensen. 4. K. Malmstrøm. 5. O. Petri. 6. O. Schroll.

I Klasse. a) stud. Disciple. 1. Christian Carl Jørgen Marius Dannesboe Andersen (S. af Vej-assistent A. i Odense, f. $5^{1}/_{1,2}$ 76). 2. Jørgen Peder Andersen (S. af Husmand Rasmus A. i Ringe, f. $1^{7}/_{4}$ 78). 3. Rasmus Vilhelm Balslev (S. af Sognepræst B. til Vester-Hæsinge, f. $5^{1}/_{8}$ 77). Andreas Frederik Basse (S. af Birkedommer B. i Faaborg, f. $1^{0}/_{5}$ 77). 5. C. A. V. Berleme Nix. 6. Verner Ludolf Borchsenius (S. af Proprietær B. til Blangstedgaard f. $2^{9}/_{5}$ 76). 7. H. H. Christensen. 8. Hans Vissing Ehnhaus (S. af Læge E. i Odense, f. $2^{8}/_{4}$ 78). 9. Halfdan En-

kebølle (S. af afdøde Sognepræst E. til Toksværd, f. $\frac{3}{6}$ 77). 10. Anders Gleerup (Adoptiv søn af Sognepræst G. i Skydebjerg, f. $\frac{27}{6}$ 77). 11. H. B. U. Hansen. 12. Jens Halkjer (S. af Kjøbmand H. i Odense, f. $\frac{23}{7}$ 76). 13. Alfred Thorkild Harboe (S. af Gaardejer H. i Hjulby, f. $\frac{9}{2}$ 78). 14. Knud Haslund (S. af Læge H. i Odense, f. $\frac{1}{11}$ 77). 15. Otto Haslund (Broder til forrige, f. $\frac{2}{12}$ 76). 16. E. L. Heiberg. 17. Christian Anton Larsen Hougaard (S. af Bolsmand H. paa Lumby-Taarup Mark, f. $\frac{27}{1}$ 78). 18. Johan Carl Christian Høybye (S. af Kæmner H. i Odense, f. $\frac{3}{11}$ 77). 19. E. R. B. Jørgensen. 20. Otto Budtz Jørgensen (S. af Tandlæge J. i Odense, f. $\frac{21}{3}$ 77). 21. Axel Kiørboe (S. af Sagfører K. i Odense, f. $\frac{10}{7}$ 78). 22. Bendix Michael Jørgensen Krogh (S. af Skolelærer K. i Gjerup, f. $\frac{16}{7}$ 76). 23. Ejler Langkilde (S. af Forpagter L. paa Bramstrup, f. $\frac{13}{5}$ 78). 24. Niels Langkilde (Broder til forrige, f. $\frac{3}{2}$ 77). 25. Einar Larsen (S. af Instrumentmager V. Larsen i Odense, f. $\frac{8}{5}$ 78). 26. Karl Emil Larsen (S. af Instrumentmager C. F. Larsen i Odense, f. $\frac{28}{9}$ 76). 27. H. Lindegaard. 28. Johannes Lollesgaard (S. af Proprietær L. til Hannesborg, f. $\frac{12}{4}$ 77). 29. Malvinus Aurelius Martin Madsen (S. af Dyrlæge M. paa Bernstorffsminde, f. $\frac{8}{5}$ 77). 30. Mathias Peter Madsen (S. af Gaardejer, Sognefoged M. i Bred, f. $\frac{26}{9}$ 76). 31. H. M. Michelsen. 32. Niels Nielsen (S. af Styrmand N. paa Thurø, f. $\frac{25}{10}$ 75). 33. Hjalmar Otto Henrik Peter Petersen (S. af Stationsforvalter P. i Gjelsted, f. $\frac{23}{10}$ 76). 34. G. Thalbitzer. 35. Axel Henrik Bernth Thomsen (S. af Postkontrollør T. i Odense, f. $\frac{30}{10}$ 78). 36. Otto Windinge (S. af Læge W. i Odense, f. $\frac{30}{11}$ 78). 37. Johan Reimer Zerlang (S. af Adjunkt Z. i

Odense, f. $2^8/6$ 79). 38. Otto Enevold de Falsen Zytphen Adeler (S. af Baron Z. A. til Dragsholm, f. $2^0/8$ 76).

b) Realister. 1. Oskar Andersen (S. af Postexpedient A. i Odense, f. $1^5/2$ 77). 2. C. P. Corneliussen. 3. Christian·Emil Hansen (S. af forhenv. Forpagter H. paa Glorup, f. $2^5/7$ 77). 4. C. F. Jensen. 5. Christen Emanuel Kjær Monberg (S. af Arkitekt M. i Odense, f. $3^0/7$ 77). 6. H. V. Raaschou. 7. Hans Peter Skytte (S. af Tømmermester S. i Odense, f. $3/2$ 78). 8. V. J. P. Tørring. 9. H. C. H. Windinge.

---

4. Undervisningen.

De 4 nederste Klasser samt 6te Klasse have været delte i alle Fag*).

Fagene have været saaledes fordelte:

Rektor: Latin i VI SS; Græsk i V SS;

Historie i IV BS og fra Febr. Tysk i

II A ..... 16 (18) Timer.

---

*) Et R efter Klassennummeret betyder Realklasse, et S studerende Klasse, RS realstuderende og SS sprogstuderende (sproglig-historisk) Afdeling af Klassen. Hvor Klasserne i Fællesfagene ere delte i A og B, findes Realisterne i Afdelingen B.

Overlærer Kragh: til Febr. Mathematik i VI RS og V RS	20	Timer.
Overlærer Schmidt: Geografi i I B; Mathe- matik i I A; Fysik i hele Skolen.....	26	—
Overlærer O. Johnsen: Dansk i II A og I A og fra Febr. i III A; Oldnordisk i VI SS, VI RS og V; Tysk i IV BS, IV R og I B; Græsk i VI SS og III SS	26	(28) —
Adjunkt W. Johnsen: Mathematik i IV B, III A og I B og fra Febr. Stereometri i V RS. Frihaandstegning i Realklas- serne.....	23	(25) —
Adjunkt Zerlang: Fransk i hele Skolen und- tagen II B	30	—
Adjunkt Jacobsen: Latin i V SS, IV S α , II S α og 1 S α	29	—
Adjunkt Teisen: Religion IV—I Klasse; Dansk i IV B og III B; Historie i II A, II B og 1 A	28	—
Adjunkt Gredsted: Latin i II S β og 1 S β , Græsk i IV SS; Historie i VI SS, VI RS og V	31*	—
Adjunkt Kaas: Latin i III B S; Tysk i I A; Engelsk i hele Skolen.....	29	—
Adjunkt Wilhjelmsen: Dansk i I B; Latin i IV S β og III A; Historie i IV A og IV R; Geografi i IV A, IV B, III A og fra Febr. i III B og II B	27	(30) —
Adjunkt Skouboe: Dansk i VI SS, VI RS, V og IV A; Tysk i VI, V, IV A, III A, III B og II B; Sprog og Lit. (Cirk. af		

---

*) Desuden 2 Timers Inspektion ved Sang.

$\frac{9}{8}$ 71 og $\frac{21}{6}$ 82 § 3) med de realst.
Disciple; Historie i III A og III B. . . . . 28 Timer.

Timelærer Larsen: Dansk i II B; til Febr.
Tysk i II A; fra Febr. Geografi i II A;
Historie i I B; Mathematik i IV A, III
B, II A og II B . . . . . 29 —

Timelærer Rasmussen: Dansk i III A;
Geografi i III B, II A, 2 B (alt til Febr.)
og 1 A; fra Febr. Mathematik i VI RS
og (med Undt. af Stereometri) i V RS;
Naturhistorie i hele Skolen . . . . . 25 (36) —

Pastor Stahlfest Møller: Religion i VI og V 2 —

Kaptajn Thomsen: Fransk i II B . . . . . 3 —

Organist Jastrau: Skrivning og Sang i hele
Skolen . . . . . 14 —

Kaptajn Hartnack med Stabssergent Erichsen,
Sergent Nielsen og Sergent Seebach Gymnastik i
hele Skolen.

Skydeøvelserne, hvori med VI og V ogsaa IV R
tager Del, have været ledede af Kaptajn Hartnack
med Assistance af Stabssergent Bering.

De ugentlige Undervisningstimers Fordeling paa de
forskjellige Fag vil ses af følgende Tabel:

Fagene.	VI		V		IV		III		II		I		Summa.
	SS	RS	SS	RS	S	R	S	R	S	R	S	R	
Dansk	2	2	3		2	3	2	3	2	2	3	3	27
Oldnordisk	1	1	2		"	"	"	"	"	"	"	"	4
Tysk	2	"	2		2	2	2	2	2	2	2	2	20
Fransk	3	3	3		2	2	3	3	3	3	4	4	33
Engelsk	"	2	2		"	4	"	4	"	4	"	4	20
Latin	8	"	8		8	"	7	"	7	"	6	"	72
Græsk	6	"	6		5	"	5	"	"	"	"	"	22
Oldsager og Literatur	"	1	"	2	1	"	1	"	"	"	"	"	3
Religion og Bibelhist.	1		1		1	1	2	2	2	2	2	2	16
Historie	4	4	3		2	4	2	2	3	3	2	2	31
Geografi	"	"	"		1	1	1	1	2	2	2	2	12
Arithmetik og Regning	"	5	"	5	3	4	2	2	3	3	3	3	33
Geometri og geom. Tgn.	"	5	"	5	2	4	2	4	3	3	2	3	33
Naturlære	3	6	2	4	"	2	"	2	"	"	"	"	19
Naturhistorie	"	"	"	"	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Skrivning	"	"	"	"	"	(1)	"	1	1	2	2	2	8
Tegning	"	"	"	"	"	"	"	2	"	2	"	(1)	4
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	6
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	22
I alt ugentlige Timer	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	401

Følgende Pensa ere i Aarets Løb gennemgaaede i de forskjellige Klasser.*)

*) For at kunne optages som Discipel i Skolens 1ste (nederste) Klasse fordres at have fyldt det 11te Aar og at være vaccineret, hvormed de fornødne Attester blive at fremlægge, samt at bestaa en Prøve, ved hvilken der kræves 1) i Modersmaalet: dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kjendskab til det vigtigste af Gram-

Dansk.

I Klasse B (Wilhelm). Til Oplæsning og Analyse er benyttet Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsestykker I. Nogle Digte af samme Bog ere

---

matiken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift. 2) i Tysk: det vigtigste af Formlæren, i det mindste Bøjningen af Artiklerne, af svage og stærke Substantiver, af Adjektiverne, af de personlige og paaepgende Pronominer, af Hjelpeverberne og 1ste Konjugations (de saakaldte regelmæssige) Verber og en mundtlig Oversættelse fra Tysk til Dansk af et Stykke i et læst Pensum, der maa udgjøre 100 almindelige Oktavsider. 3) i Fransk: det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider i en Læsebog. 4) i Geografi: en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog f. Ex. Thriges eller Rimestads mindre Bøger eller Erslevs Nr. 3. 5) i Historie: Danmarks Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler. 6) i Religion: Bibelhistorien i kort Begreb f. Ex. efter Balslevs Bog og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus. 7) i Naturhistorie: Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog f. Ex. Lützens eller Feddersens mindste. 8) i Regning: Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Af Realister kræves ikke Fransk (eller Tysk), naar de kun ønske at deltage i Undervisningen i det ene af disse Fag.

I Skolens 1ste og 2den Klasse er Undervisningen fælles for alle studerende Disciple. I 3dje og 4de Klasse indtræder den Forskjel, at de sprogstuderende Disciple (den sproglig-historiske Retning) lære Græsk, de realstuderende Disciple (den matematisk-naturvidenskabelige Retning) Oldsager, geometrisk Tegning og Naturlære.

I 1ste og 2den Klasse er Undervisningen fælles for Realister og studerende Disciple, i 3dje og 4de Kl. for Realister

lærte udenad. Bojesens Sproglære. En Stil ugentlig, først mest Diktat, siden sædvanlig Gjenfortælling (til 1ste Juni 32). — I Klasse A (O. Johnsen). Til Oplæsning og Analyse er benyttet Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsestykker I. Af samme Bog ere 6 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære. En Stil ugentlig, jævnlig Diktat, ellers Gjenfortælling (til 1ste Juni 35). — II Klasse B (Larsen). Til Oplæsning og Analyse er benyttet Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsestykker I. 4 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære. 1 Stil hveranden Uge (til 1ste Juni 19). Enkelte Værker af danske Digtere ere oplæste af og for Klassen. — II Klasse A (O.

og realstuderende, kun at Realisterne i Stedet for Latin og latinsk Stil undervises i Engelsk samt Tegning.

Realafgangsexamen (almindelig Forberedelsesexamen) afholdes ved Udgangen af 4. le Realklasse.

Den ved Udgangen af 4. de stud. Klasse afholdte Hovedexamen giver samme Rettigheder som almindelig Forberedelsesexamen.

I 5. le og 6. te Klasse fortsættes Latin og Græsk og indtræder Naturlære for de sprogstuderende Disciple, medens Matematik bortfalder; for de realstuderende bortfalder Latin, medens Mathematik og Naturlære fortsættes.

De, som have taget den sproglig-historiske Afgangsexamen, have Adgang til at indstille sig til alle de forskjellige Fakultetsexamina ved Universitetet.

De, som have taget den matematisk-naturvidenskabelige Afgangsexamen, have Adgang til umiddelbart at indtræde som Examinander ved den polytekniske Læreanstalt samt til ved Universitetet at indstille sig til de under det matematisk-naturvidenskabelige samt under det filosofiske Fakultet henhørende Prøver, til statsvidenskabelig Examen og lægevidenskabelig Examen. For at kunne indstille sig til den theologiske eller den fuldstændige juridiske Embedsexamen ville de have at underkaste sig en Tillægsexamen ved Universitetet henholdsvis i Latin og Græsk og i Latin (Bekjendtgjørelse af 1. Juli 1872).

Johnsen). Til Oplæsning og Analyse er benyttet Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsestykker I. 6 Digte lærte udenad. Bojesens Sproglære. Enkelte Værker af Oehlenschläger, Heiberg, Hostrup og Goldschmidt oplæste. To Stile om Maaneden (til 1ste Juni 18). — III Klasse B (Teisen). Til Oplæsning er benyttet Flors Haandbog til Oehlenschläger. Desuden læst Partier af islandske Sagaer og Værker af Holberg og Oehlenschläger. Den nordiske Mythologi er gennemgaaet efter Sigurd Müllers »Grundtræk« og en Del af den græske Mythologi efter Sechers Mythologi. Til Midten af April 14 Stile, mest af et fra Undervisningen bekjendt Indhold. I en særskilt Time er Sproglæren (efter Bojesen) gennemgaaet og indøvet ved Analyse. Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsebog. — III Klasse A (Rasmussen, fra Febr. O. Johnsen). Til Oplæsning og Analyse er benyttet Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsebog. Værker af Holberg, Oehlenschläger, Heiberg, Hertz og Blicher ere forelæste. Den nordiske Mythologi er læst efter Sigurd Müllers Grundtræk. To Stile om Maaneden (til 1ste Juni 18). — IV Klasse B (Teisen). Til Oplæsning er benyttet Flors Haandbog og Værker af danske Forfattere efter Oehlenschläger. Afsluttet Læsningen af den græske Mythologi efter Secher med nogle Forbigaaelser. Ved Midten af April 14 Stile, mest af et fra Undervisningen bekjendt Indhold. I en særlig Time er den sproglige Undervisning og Forfatterlæsning fortsat med Realisterne. Winkel-Horn og Borchsenius's danske Læsebog.

Realisterne opgive til Examen: Holberg: Jeppe paa Bjærget, Erasmus Montanus, Krigen paa Anholt (Peder Paars), Wessel: Kjærlighed uden Strømper,

Hundemordet, Smeden og Bageren, Ewald: Scener af »Fiskerne«, Baggesen: Af Kallundborgs Krønike, Da jeg var lille, Oehlenschläger: Hakon Jarl, Blicher: Hjorterytteren, Søren Kanne, Grundtvig: Ole Vind, Ingemann: Holger Danskes Mærke, Hauch: Søstrene paa Kinnekullen, Heiberg: Elverhøj, Poul Møller: Den krøllede Frits (Drengaar), H. C. Andersen: Kejserens nye Klæder, Paludan-Müller: Af »Adam Homo«, Fremtidsmaalet, Chr. Winther: Henrik og Else, Hertz: Kjedeflikkeren, Carl Bagger: Ønskerne, Lembecke: Vort Modersmaal, Hostrup: Soldaterløjer, Kaalund: Et Fugleskjul, Goldschmidt: Skolelærer Mortensen, Richardt: Et romersk Æsel, Henr. Ibsen: Terje Vigen. — IV Klasse A (Skouboe). Til Op-læsning er benyttet Flors Haandbog. Værker af Hol-berg, Oehlenschläger, Hauch, Heiberg, Hertz, Blicher og Goldschmidt ere forelæste. Til 1ste Juni 17 Stile, mest af et fra Undervisningen bekendt Stof. — V Klasse (Skouboe). Literaturhistorien er gennemgaaet forfra til det 19de Aarhundredes Begyn-delse med Øllgaards Literaturhistorie som Grundlag. Følgende Værker og Literaturprøver ere forelæste: Stykker af den ældre Edda og af Saxo; Folkeviser i Udvalg, Stykker af Palladius' Visitatsbog og af Chr. Petersens Skrifter. Broder Rus' Historie. Par-tier af Eleonore Christines Jammersminde. Digte af Arreboe, Bording, Kingo, Wadskiær, Falster, Stub og Brorson. Holberg: Erasmus Montanus, Ulysses von Ithacia. Peder Paars 1. Bog, 3. Sang. Stykker af Danmarkshistorien og Niels Kliim, forskjel-lige Epistler; Ewald: Fiskerne, udv. Digte, Breve og Prosastykker; Wessel: Kjærlighed uden Strømper, komiske Fortællinger og Smaadigte, Ode til Sønnen; Digte og Prosastykker af Tullin, Rahbek, Pram,

J. N. Brun, P. A. Heiberg, Malte Brun, Thaarup; Baggesen: Stykker af Labyrinthen, komiske Fortællinger og Rimbreve. Til 1ste Juni 18 Stile. — VI Klasse (Skouboe). Det 19de Aarhundredes Literaturhistorie er gennemgaaet med Øllgaards Literaturhistorie som Grundlag. Følgende Værker ere læste: Oehlschlæger: St. Hans Aften Spil, Erik og Abel (de realstud.: Helge). Schack Staffeldt: Digte. Grundtvig: Paaskelilien, Mindedigte. Ingemann: St. af Valdemar den Store. Hauch: Tiberius. Breddal: Dramatiske Scener. Blicher: Præsten i Thorning. Poul Møller: Lægdsgaarden i Ølseby Magle, Himmelbrev, Digte. J. L. Heiberg: En Sjæl efter Døden, Polemik med Grundtvig og Wilster. Hertz: Amors Genistreger. Paludan Müller: Abels Død, Ahasverus (de realstud.: Adam Homo, 8de Sang). Andersen: udv. Eventyr. Goldschmidt: den flyvende Post. Udv. Digte af Chr. Winther, Aarestrup, L. Bødtker, C. Bagger, Ploug, Hostrup, Richardt, Kaalund, Molbech o. fl. Udførligst er behandlet Tidsrummet 1800—1830. To Stile maanedlig (til 15de Maj 16).

Oldnordisk.

(O. Johnsen.)

V Klasse. M. Nygaard: Udvalg af den norrøne Literatur, S. 17—75. Det vigtigste af Wimmers Formlære. — VI Klasse. Samme Bog S. 17—29, 34—44, 150—185, de sprogstud. tillige S. 272—277. Til Examen opgives S. 17—29, 34—44 og 150—185. Det vigtigste af Wimmers Formlære.

Tysk.

I Klasse B (O. Johnsen). Kaper: Tysk Læsebog

for Mellemlasserne, S. 8—58. Det vigtigste af Formlæren efter Kapers Sproglære. — I Klasse A (Kaas). Kaper: Tysk Læsebog, S. 1—8 og 10—49. Det vigtigste af Formlæren efter Kapers Formlære. — II Klasse B (Skouboe). Kaper: Tysk Læsebog, S. 48—124. Formlæren efter Kapers Sproglære. — II Klasse A (Larsen, fra Febr. Rektor). Kaper: Tysk Læsebog, S. 48—122. Formlæren efter Kapers Sproglære. — III Klasse B og A (Skouboe). Kaper: Tysk Læsebog, S. 124—210. Til Extemporallæsning er benyttet Hauffs Märchen. Formlæren og det vigtigste af Syntaxen efter Kapers Sproglære. — IV Klasse B (O. Johnsen). a) studerende Disciple. Simonsens Læsebog, S. 215—257. Hoffmann: Das Majorat. Schiller: Die Piccolomini. Til Extemporallæsning er Hjorts tyske Læsebog benyttet samt Knauth: Auswahl deutscher Gedichte. Kapers Sproglære. b) Realister. Som læst og repeteret opgives til Examen: Kapers Læsebog for Mellemlasserne, S. 100—157, 167—200, 231—259. Til Extemporallæsning er benyttet: Hjorts Læsebog og Hauff: Das Wirtshaus im Spessart. Kapers Sproglære. — IV Klasse A (Skouboe). Eckstein: Maria la Brusca. Abeken: Eine Nacht. Schiller: Die Piccolomini. Til Extemporallæsning er benyttet Hjorts Læsebog og Knauth: Auswahl deutscher Gedichte. Kapers Sproglære. — V Klasse (Skouboe). (7 Disciple). Schiller: Wallensteins Lager. Goethe: Hermann und Dorothea. Skouboe: Læsestykker, S. 1—57 og 144—59. Til Extemporallæsning er benyttet Hjorts Læsebog og Knauths Auswahl deutscher Gedichte. Som Maanedslæsning: Eckstein: Maria la Brusca. Fulda: Unter vier Augen. Körner: Zriny. Seefeld: Im Fluge. Varnhagen v. Ense: Georg v. Derflinger. Zschokke: Das Goldmacherdorf. Kapers

Sproglære. — VI Klasse (Skouboe). (4 Disciple).
 Lessing: Nathan der Weise. Goethe: Faust I i Udvalg. Skouboe: Læsestykker, S. 39—57 og 84—144.
 Extemporallæsning efter samme Bog og Knauth: Auswahl. Som Maanedslæsning: Herder: Cid. Schiller: Wallensteins Lager og Wallenstein 1—2. Lenau: Savonarola. Forster: Ansichten von Niederrhein. Kleist: Michael Kohlhaas. Blumenhagen: Luthers Ring. Fulda: Unter vier Augen. Kapers Sproglære.

Fransk.

I Klasse B og A (Zerlang). Jungs Elementar-
 bog: Franske Stykker, S. 87—121, danske Stykker, S. 1—80. Sicks Læsebog for Melleml., S. 1—25. Pios Grammatik: Formlæren. — II Klasse B (Thomsen) A (Zerlang). Sicks Læsebog, S. 26—85. Jungs Stiløvelse Nr. 1—37. Pios Grammatik: Formlæren. — III Klasse B og A (Zerlang). Sicks Læsebog, S. 106—191. Baruël og Trier: S. 34—41, 59—65 og 70—79. Jungs Stiløvelser Nr. 38—59. Pios Grammatik: Formlæren, Kjønslæren og Kasuslæren. — IV Klasse B (Zerlang). Baruël og Trier: S. 86—92, 102—125, 164—174, 202—248 og 262—274. Realisterne tillige S. 34—42, 59—65 og 70—79. Jungs Stiløvelser Nr. 59—68. Extemporallæsning: Souvestre: Au coin du feu. Pios Grammatik: Formlæren og det vigtigste af Syntaxen*). — IV Klasse A (Zerlang). Baruël og Trier: S. 18—24, 65—70, 102—125, 136—144, 202—248 og 262—274. Resten som B. — V Klasse

---

*) Af 1ste Klasses Realister have 7, af 2den Klasses alle, af 3die Klasses 3 og af 4de Klasses 4 deltaget i Undervisningen baade i Fransk og Tysk, de øvrige kun i Tysk.

(Zerlang). Baruël og Michelsen: S. 121—149, 205—229, 306—343, 357—371 og 411—429. Extemporal-læsning: Souvestre: Au coin du feu og Mérimée: Colomba. En Stil ugentlig efter Jungs Stiløvelser. Pios Grammatik: Syntaxen. — VI realstud. Klasse (Zerlang). Baruël og Michelsen: S. 28—61, 102—149, 161—204 og 411—429. Victor Hugo: Ruy Blas. Extemporallæsning: Mérimée: La Vénus d'Ille og Les ames du purgatoire og Baruël: Lectures historiques I. Maanedslæsning: Mérimée: Colomba og G. Droz: L'Omelette. En Stil ugentlig efter Jungs og Giedes Stiløvelser. Pios Grammatik. — VI sprogstud. Klasse (Zerlang). Baruël og Michelsen: S. 102—149, 161—204 og 411—429. Maanedslæsning: Michelsen: 3 franske Noveller. Resten som B.

Engelsk.

(Kaas).

I Realklasse: Listovs Ledetraad 1ste Afdeling og af 2den Afdeling S. 1—22; de danske Stykker ere nedskrevne og læste som Lektie. Af Formlæren er læst efter Løkkes Bog: Talordene, Adjektiverne, de regelmæssige Verber og Hjelpeverberne, iøvrigt hvad Ledetraadene give. — II Realklasse: Listovs Ledetraad II, S. 22 ud og III (de danske Stykker ere gjen-nemgaaede som i 1ste Klasse); sammes Læsestykker II, S. 3—26 og 33—41; Extemporallæsning efter Peter Simple. Løkkes Formlære med Forbigaaelser; 10 Versioner. — III Realklasse: Listovs Læsestykker II, S. 26—33 og 41—144. Boysens Engelske Digte, S. 1—31; Løkkes Formlære og af Syntaxen, S. 81—95; Extemporallæsning efter Tales of a Grandfather og

Peter Simple; 30 Versioner efter Listovs Læsestykker I. — IV Realklasse: Listovs Udvalg II, S. 3—64; sammes Læsestykker II, S. 144—70 og 178—204 samt repeteret 118—144. Boysens Engelske Digte, S. 31—44, 46—48, 53—59 og repeteret S. 1—31. Løkkes Formlære og det vigtigste af Syntaxen. Extemporal-læsning: Tales of a Grandfather og Tales of the Alhambra; c. 30 Versioner. — Til Examen opgives: Listovs Læsestykker II, S. 118—170 og 178—204, sammes Udvalg II, S. 3—64. Boysens Engelske Digte, S. 1—44, 46—48 og 53—59. — V Klasse. Listovs The English Reader, S. I—XXXII og S. 1—75; Maanedslæsning efter Tales of a Grandfather eller Tales of the Alhambra; Løkkes Formlære. — VI Klasse: Listovs Udvalg II, S. 3—14, 24—64, 79—84. The Reader, S. 75—95; Maanedslæsning og enkelte Gange Extemporallæsning efter Listovs Udvalg I og II. Løkkes Formlære. — Til Afgangsexamen opgives: The English Reader, S. 1—95, sammes Udvalg II, S. 5—14, 24—64 og 79—84.

Latin.

I stud. Klasse β (Gredsted) α (Jacobsen). Kern og Krebs's Læsebog, S. 1—29. Af Madvigs Grammatik de til Læsebogen svarende Stykker. — II stud. Klasse β (Gredsted). Kern og Krebs's Læsebog fra Side 29 ud. Af Vitæ imperatorum aliquot Græcorum efter Cornelius Nepos ved Listov 1883 er læst: Themistocles, Epaminondas, Pelopidas. Af Madvigs Grammatik er Formlæren læst ud og repeteret, og af Syntaxen er læst Kap. 2—4. Efter Iversens Stiløvelser mundtlige og skriftlige (til 1ste Juni c. 36) Øvelser paa Skolen. — II stud. Klasse α

(Jacobsen). Kerrn og Krebs's Læseborg fra S. 29 til Enden. Af Cornelius Nepos, udg. af Listov, Epaminondas, Pelopidas og Agesilaus. Af Madvigs Grammatik er Formlæren læst til Enden og repeteret og af Syntaxen Cap. 2—4. Efter Iversens Stiløvelser mundtlige og skriftlige (til 1ste Juni 32) Øvelser paa Skolen. — III stud. Klasse B (Kaas). Af Vitæ imperatorum aliquot Græcorum efter Cornelius Nepos ved Listov 1883 er læst: Epaminondas, Pelopidas, Agesilaus; Cicero pro Sexto Roscio c. 1—26; af Ovid (Blochs Udvalg I): Verdensaldrene, Pyramus og Thisbe. Af Madvigs Grammatik er repeteret § 24—240, læst og repeteret § 241—59, 289—331 og 342—74. Skriftlige Øvelser (til 1ste Juni c. 50) efter Iversens Stiløvelser, dels hjemme, dels paa Skolen; hyppig mundtlige Øvelser. — III Klasse A (Wilhjelm). Af vitæ imperatorum aliquot Græcorum efter Cornelius Nepos ved Listov 1883 er læst Epaminondas, Pelopidas og Agesilaus. Cicero pro Sex. Roscio cap. 1—26. Af Ovid (Blochs Udv. H. 1): Verdensaldrene, Pyramus og Thisbe. Af Madvigs Grammatik repeteret § 24—240, læst og repeteret § 241—59, 289—331 og 342—74. Skriftlige Øvelser efter Iversens Stiløvelser (til 1ste Juni c. 50) dels hjemme, dels paa Skolen; hyppig mundtlige Øvelser. — IV stud. Klasse β (Wilhjelm) α (Jacobsen). Caesar Bell. Gall. lib. III, Livius lib. XXII 1—30. Cicero in Cat. III og IV og pro Sex. Roscio 1—27. Ovid (Blochs Udv. H. 1) Deucalion, Pentheus, Perseus. Madvigs Grammatik § 186—331 og 339—374. Skriftlige Øvelser efter Iversens Stiløvelser, dels hjemme, dels paa Skolen (til 1ste Juni 61) samt mundtlige Øvelser. Til Examen opgives: Cicero in Cat. III og IV og pro Sex. Roscio cap. 1—7. Livius lib. XXII cap. 1—30. Ovid (Blochs

Udv. H. 1) Perseus og Deucalion v. 1—79. — V sprogstud. Klasse (Jacobsen). Livius lib. XXV. Cicero in Verrem IV. Virgilii Aen. lib. II. Horatii Od. I 1—2, 4, 6—11, 14, 16—18, 20—24, 27, 29—32, 34—35, 37—38. II 2—4, 6—8, 10—11, 13—20. III 1—2, 4, 7—8, 10—11, 13—14, 18. IV 2. Kursorisk Cæsar Bell. Gall. IV og VI og Bell. Civ I 1—65. Versioner efter Henrichsens Opgaver (til 1ste Juni 31). Af Madvigs Grammatik er Moduslæren repeteret. — VI sprogstud. Klasse (Rektor). Cicero p. Archia, p. Ligario, p. Dejotaro, Cato major; Seneca: consol. in Marciam; Taciti ann. Udvalg af Bricka og Thomsen, S. 34—75; Af Plautus: Lesestücke ausgew. v. A. Schmidt, S. 43—49; Udvalg af Catullus; Horatii sat. I, 4—9, II, 5—6; Epist. I, 1—9, II 1 og 3. Kursorisk: Livius XXIV cap. 25 ud, XXV cap. 1—36; Curtius III cap. 12—31. Versioner efter Henrichsens Opgaver (til 17de Maj 32).

Til Afgangsexamen opgive Kandidaterne: Cicero p. Ligario, p. Dejotaro, Cato major; Seneca: consol. in Marciam cap. 1—11; Livius XXII cap. 1—14; Taciti ann. Udvalg af Bricka og Thomsen, S. 34—75; Virgilii Aen. II v. 1—402. Af Plautus Lesestücke ausgew. v. A. Schmidt, S. 74—90 (Aulularia); Horatii Od. I, 1—4, 6—12, 14—15, 20—22, 24, 28—35, 37—38. II 1—3, 6—7, 9—10, 13—15; Sat. I, 4—9, II, 5—6; Epist. I, 1, 4, 7. Catulli carm. 1—5, 7—14, 22, 30—31, 34—36, 39, 44, 46, 49—51, 62, 70, 72—73, 75—76, 83—86, 96, 101—102 og 107.

Græsk.

III sprogstud. Klasse (O. Johnsen). Bergs Forskole og det tilsvarende af sammes Formlære. —

Levy og Velschows Læsebog, S. 1—5. — IV sprogstud. Klasse (Gredsted). Levy og Velschows Læsebog, S. 63—87 og S. 96—105. Hom. Od. lib. X, 1—502. Bergs Formlære. — V sprogstud. Klasse (Rektor). Levy og Velschows Læsebog, S. 143—151 (Lukians Drøm). Herbst u. Baumeister: Historisches Quellenbuch, 1ste Hefte, S. 43—54 (Thuk. I, 126; Plut. Solon Udvalg) S. 59—119 og 131—149 (Herodot, Udvalg). — Hom. II I og III 1—313. Af Petersens Anthologi: Kallinos, Tyrtaios 2—4, Mimnermos 1—3, Anakreon, Solon 1—2, Xenophanes 1—2, Theognis 5—11, Epigrammerne, Alkaios, Sapfo 2, Anakreon 1—3, de anakreontiske Digte, Skolie 7, Simonides 1—2, Pindar 3. — VI sprogstud. Klasse (O. Johnsen). Herodot IX, 1—85, 96—107, 114—122; Plat. Apol. Socr. og Crito. Lysias's Tale mod Eratosthenes; Hom. Od. IV, IX og XII 1—200; Levy og Velschows Læsebog, S. 119—124.

Til Afgangsexamen opgives: Homeri Od. I, II, III, IV, IX, XII, 1—100. Af Petersens Anthologi: Kallinos, Tyrtaios 1—4, Mimnermos 1—3, Anakreon, Solon 1—2, 4—5, Xenofanes 1—2, Theognis 1—11, Euripides, Epigrammerne, Sapfo 2, Anakreon 1—3, Anakreontiske Digte 1—10. Levy og Velschow: Græsk Læsebog, S. 119—124 og 127—151. Herodot lib. VIII cap. 40—42, 49—72, 74—104, 107—144. IX, 1—85, 96—107, 114—122. Platon: Apologien og Kriton. Lysias: Talen mod Eratosthenes*).

---

*) Med de realstuderende Disciple af 3. og 4. Klasse er en ugentlig Time og med dem af 5. Klasse ere to ugentlige Timer i Overensstemmelse med Ministeriets Cirkulære af 21de Juni 1882 anvendte til Mythologi, Antikviteter, Literaturhistorie og Læsning af græske Forfattere i Oversættelse

Religion.

I Klasse B og A (Teisen). Efter Assens mindre Bibelhistorie det gl. Testamente til Hjemkomsten fra Babylon. Balslevs Forklarings 1ste Hovedstykke. Nogle Salmer. — II Klasse B og A (Teisen). Efter Assens det gl. Test. fra Hjemkomsten fra Babylon med Forbigaaelse af Stykket om Skrifterne og det ny Test. til Jesu sidste Ophold i Jerusalem. Af Balslevs Forklaring 2det Hovedstykke. Nogle Salmer. — III Klasse B og A (Teisen). Assens Bibelhistorie læst ud og Bogen repeteret fra Hjemkomsten fra Babylon. Afsnittene om Skrifterne medtagne. Balslevs Forklaring læst ud fra 3dje Hovedstykke. Ved Repetitionen 1ste Hovedstykke medtaget. — IV Klasse B og A (Teisen). I en ugentlig Time ere »Apostlenes Gjerninger« og Galaterbrevet gennemgaaede. — V Klasse (Stahlfest-Møller). Med Biblen som Grundlag er givet en Fremstilling af de kristelige Hovedlærdomme. — VI Klasse (Stahlfest-Møller). Kirkens Udvikling er fremstillet gennem dens mere fremragende

---

(Skouboe). III og IV realstud. Klasse. En almindelig Oversigt over den græske Kultur er given med Uttheims Fortællinger af Oldtidens Historie som Grundlag. Større Partier af Homer og Herodot samt mindre, for Elevernes Standpunkt passende Literaturprøver ere forelæste i Oversættelse. V realstud. Klasse. En udførligere Fremstilling af Hovedpunkterne i den græske Kulturudvikling ere givne med Winkel Horn og Magnussens Hellas og Schwannflügels Kulturhistorie som Grundlag. Under stadig Forevisning af Afbildninger ere Hovedperioderne af den græske Kunsthistorie gennemgaaede efter Sechers Haandbog. Hovedværker af den græske Literatur ere forelæste i Oversættelse.

Personlighedens Levnetsløb indtil Reformationen inklusive.

Historie.

I Klasse B (Larsen) og A (Teisen). Efter Blochs Lærebog for Realskoler Oldtiden og Middelalderen § 1—5 incl. — II Klasse B og A (Teisen). Efter samme Lærebog Middelalderen fra § 6 ud og af den nyere Historie til »De tre nordiske Riger til 1792«. — III Klasse B og A (Skouboe). Efter samme Lærebog den nye Historie fra § 8 til Enden. — IV Klasse B (Wilhjelm). Efter samme Lærebog den nyere Historie fra § 16 til Enden. Realisterne have særlig repeteret hele det øvrige Kursus. De studerende Disciple (Rektor) have særlig læst efter Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie, fjerde Afsnit, femte Afsnit, og af sjette Afsnit § 1—4, 6—7 og 10—13. — IV Klasse A (Wilhjelm) som de studerende Disciple i IV B. — V Klasse (Gredsted). Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog til S. 128. De nordiske Rigers Historie efter Thriges Lærebog til S. 131. Middelalderens og den nyere Tids Historie indtil den franske Revolution efter Blochs Lærebog. — VI Klasse (Gredsted). Oldtidens Historie efter Thriges Lærebog fra S. 160 ud. De nordiske Rigers Historie efter Thriges Lærebog. Den nyere og nyeste Tids Historie fra Aar 1800 efter Blochs Lærebog. En Del af det i 5te Klasse læste er repeteret.

Geografi.

I Klasse B (Schmidt) A (Rasmussen). Efter Granzows Geografi Nr. 2 Nordeuropa, Østeuropa og

Sydeuropa, S. 56—120. — II Klasse B (Rasmussen, fra Febr. Wilhjelms) og A (Rasmussen, fra Febr. Larsen). Efter samme Lærebog fra Vesteuropa til Afrika, S. 120—190. — III Klasse B (Rasmussen, fra Febr. Wilhjelms) og A (Wilhjelms). Efter Erslevs Geografi Nr. 2 læst Afrika, Amerika og Australien; repeteret Danmark og Nordeuropa. — IV Klasse B og A (Wilhjelms). Repeteret hele Geografien efter Erslevs Geografi Nr. 2.

Naturhistorie.

(Rasmussen).

I Klasse B og A. Det menneskelige Legeme (med Forbigaaelse af Nervesystemet), Pattedyrene og Fuglene efter Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2. — II Klasse B og A. Fuglene fra Vadefuglene, Padder, Fiske samt Leddyrene til Ormene efter samme Bog. — III Klasse B og A. Fuglene og Repetition af Krybdyr og Padder efter samme Bog. Plantelæren forfra til de Frikronbladede efter Strøms Kortfattede Plantelære til Skolebrug. — IV Klasse B og A. Plantelæren fra de Enkimbladede og ud samt repeteret de vigtigste Familier af de Tokimbladede efter samme Bog. Af Dyreriget repeteret Hvirveldyrene fra Drøvtyggerne og Leddyrene efter Lützens Lærebog i Zoologi Nr. 2.

Mathematik.

I Klasse B (W. Johnsen) og A (K. Schmidt). Julius Petersens Arithmetik og Algebra I, S. 8—40 samt Opløsning af Ligninger af 1ste Grad med 1 Ubekjendt; sammes element. Plangeometri, S. 6—30 og en indledende Betragtning af Rumstørrelser.

Praktisk Regning efter Karl Schmidts nye Tavle-regningsopgaver, 1ste Hefte. — II Klasse B og A (Larsen). Julius Petersens Arithmetik og Algebra I, Side 42—51 samt fra S. 56 Bogen ud, med Forbigaaelse af nogle Sætninger i Afsnittene »Største fælles Maal og mindste fælles Mangefold« og »Uendelig og ubestemt«. 1ste Klases Pensum repeteret. Sammes elem. Plan-geometri fra Art. 59 til Art. 95. 1ste Klases Pensum repeteret. Praktisk Regning efter Karl Schmidts nye Tavleregningsopgaver, 1ste Hefte. Geometrisk Tegning efter Johnsens geom. Tegneopgaver I. Hver anden Uge nogle Opgaver i Arithmetik og Regning til skriftlig Behandling i Hjemmet. — III Klasse B (Larsen) og A (W. Johnsen). Julius Petersens Arithmetik og Algebra II, Art. 1—20, 23—34, 40—43, 46—62. En Del af 2den Klases Pensum repeteret. Sammes elem. Plangeometri, Art. 95—120. Geometrien repeteret forfra. Hver Uge Opgaver i Arithmetik og Geometri til skriftlig Behandling i Hjemmet. Realisterne og de realstud. Disciple af 3die Klasse A og B have regnet en Del Opgaver efter Karl Schmidts Tavleregningsopg. II og efter Johnsens geom. Tegneopgaver I (3dje Udg.) gjennemgaaet og tegnet Opgaverne Nr. 77—125. IV Klasse B (W. Johnsen). Jul. Petersens Arithmetik og Algebra II, Art. 40—45, 63—71 og i I, Art. 92, 93, 96, 103 og 115—118. Sammes element. Plan-geometri fra Art. 119 til Enden, med enkelte Udvidelser. Repeteret hele det matematiske Kursus. Regnet en Del Opgaver paa Skolen og hver Uge en arithmetisk og en geometrisk Opgave til skriftlig Behandling i Hjemmet. Realisterne have desuden i en Time om Ugen haft praktiske Regneøvelser og hver Uge en Regneopgave til skriftlig Behandling hjemme. De real-studerende Disciple af IV B og IV A og Realisterne

have haft 2 Timer ugentlig Øvelse i Opløsning og Tegning af geometriske Konstruktionsopgaver. — IV Klasse A (Larsen). Jul. Petersens Arithmetik og Algebra I, Art. 92, 93, 96, 103—107 og II: Art. 14—19, 23—24, 44—45, 70. Sammes elem. Plangeometri fra 121 til Enden. Repeteret hele det matematiske Pensum. Regnet en Del Opgaver paa Skolen; hver Uge 3 Opgaver til skriftlig Behandling i Hjemmet, skiftevis arithm. og geom. — V realstud. Klasse (Kragh; fra Febr. W. Johnsen Stereometri; Rasmussen Resten). Julius Petersens Arithmetik og Algebra II, Art. 20—24, 35—38, 40—43, 64—74; III Art. 1—9, 15—24, 28—50. Sammes Trigonometri. Sammes Stereometri, Art. 1—94 med enkelte Forbigaaelser. Sammes »Metoder og Theorier«, 2den Udg. til Side 28 med Forbigaaelse af en stor Del af Opgaverne. Projektionstegning efter Johnsens geometriske Tegneopgaver, 2den Del, 2den Udg., Side 1—27. 4 Opgaver ugentlig besvarede skriftlig hjemme. — VI realstud. Klasse (Kragh; fra Febr. Rasmussen). Jul. Petersens analytiske Plangeometri med Forbigaaelse af § 9 og en Del Opgaver. Sammes Stereometri, Art. 95—101. Sammes »Metoder og Theorier«, 2den Udg., S. 34—76 og 107—110 med Forbigaaelse af en stor Del af Opgaverne. Repeteret det hele Kursus. Projektionstegning efter Johnsens geom. Tegneopgaver, 2den Del, 2den Udg., S. 31—48. 4 Opgaver ugentlig besvarede skriftlig hjemme.

Fysik og Astronomi.

(Schmidt.)

III Real- og realstud. Klasse. Læst og repeteret Schmidts mindre Lærebog i Fysik §§ 1—5, 32—126. — IV Real- og realstud. Klasse.

Schmidts mindre Lærebog i Fysik §§ 5—31, 127—147. Repeteret det hele Kursus. Til Examen opgives §§ 1—147. — V realstud. Klasse. Læst og repeteret Schmidts Experimentalphysik I §§ 1—140, II §§ 1—98; Schmidts Astronomi til 6te Kapitel. — V sprogstud. Klasse. Læst og repeteret Schmidts mindre Lærebog i Fysik §§ 1—75, Schmidts Astronomi til 6te Kapitel. — VI realstud. Klasse. Schmidts Experimentalphysik I §§ 151 til Enden, II §§ 128 til Enden; Schmidts Astronomi fra 6te Kapitel til Enden. Til Examen opgives Schmidts Experimentalphysik I—III. — VI sprogstud. Klasse. Schmidts mindre Lærebog i Fysik §§ 71—147; Schmidts Astronomi fra 6te Kapitel til Enden. Repeteret det hele Kursus. Til Examen opgives i Fysiken til Lyden samt hele Astronomien.

Tegning.

(W. Johnsen.)

I Realklasse. Tegnet ret- og krumliniede Figurer efter Lærerens Fortegning paa Klassetavlen; senere efter Hetschs og Petersens store Konturer. — II Realklasse. Tegnet efter Hetschs og Petersens store Konturer. — III Realklasse. Tegnet efter fritstaaende Modeller, navnlig efter Traadstativer, drejede Træmodeller, Figurer af Messingtraad, Vaser og Kar.

Gymnastik.

(Hartnack.)

Gymnastikundervisningen er ledet i Overensstemmelse med den approberede Lærebog i den deri fore-

skrevne Udstrækning. Disciplene have været fordelte paa 6 Hold, hver Klasse for sig; dog have 2 Gange om Ugen 6te og 5te Klasse været forenede til 1 Hold. Hvert Hold har haft 4 ugentlige Timer Gymnastik, og desuden have de ikke syngende Disciple af de 4 øverste Klasser haft Gymnastik i Sangtimerne.

Ved Afslutningen af Svømmeundervisningen i Begyndelsen af September Maaned vare af Skolens daværende 215 Elever 123 Frisvømmere, 40 Slapsele- og 46 Korkselesvømmere. 6 vare fritagne for Deltagelse i Svømmeøvelserne.

I Efteraaret er der med de 2 yngste Klasser afholdt Øvelser i Langboldspil og i Løbet af Vinteren med de samme 2 Klasser i Dans. Til de førstnævnte Øvelser anvendtes for hver Klasse 23 og til de sidstnævnte 24 af de til Gymnastik ansatte Timer.

Krikketspil har i September og Oktober Maaneder været øvet med de 4 ældste Klasser, ialt 36 Gange med hver Klasse. De til Gymnastik ansatte Timer anvendtes dertil, Øvelserne foretoges under Tilsyn og og Ledelse af Gymnastiklærerne, og alle Eleverne deltog. Udenfor Skoletiden fortsatte en Del af Eleverne frivilligt og paa egen Haand disse Øvelser. 6te og 5te Klasses Elever dannede dog ikke noget fast Parti, og de spillede kun nogle faa Gange; derimod dannedes der et fast Parti af en Del af 3die og 4de Klasses Elever. Disse spillede i Reglen Lørdag Eftermiddag og Søndag Formiddag i de to Maaneder, ialt 14 Gange.

Ved en Krikketkamp den 28de September spillede 11 Elever af 6te Klasse mod 11 af 5te Klasse. Resultatet var, at 5te Klasse i 2 Halvlege sejrede over 6te Klasse med 112 Points mod 81.

Samme Dag spillede 4de Klasse mod 3die, ligeledes med 11 Elever af hver Klasse. Resultatet var her, at

4de Klasse sejrede over 3die med ialt 143 Points mod 36.

I September havde endvidere 11 af 3die og 4de Klasses Krikketparti en Kamp med Krikketklubben »Mercur« her af Byen. Resultatet var, at Skolens Elever i 2 Halvlege sejrede med 66 Points mod 36.

Skydning.

(Hartnack.)

Med VI og V studerende Klasse samt med IV Realklasse er der i Skoleaaret 1888—89 udtrykket til Skarpskydning 10 Gange. Der er skudt paa Afstandene fra 100 til 400 Alen, idet der som Betingelse for at rykke fra en Afstand ud til en længere er fordret mindst 25 Points i 10 paa hinanden følgende Skud. Skydningen er foretagen dels i staaende, dels i sidende og dels i liggende Anslagsstilling.

Som Forberedelse til Skarpskydningen er i Aarets Løb gjort omtrent 20 Skud med Salonriffel af hver Discipel i de 3 nævnte Klasser.

Følgende Liste viser Resultatet af Skarpskydningen:

Antal af deltagende Disciple.	Afstand i Alen.	Antal Skytter.	Antal Skud.	Antal Træffere.	Antal Points.	Gjennomsnits-Points.	Vedtegning.
47	100	47	502	476	1585	3,16	
	200	44	359	306	866	2,41	
	300	16	165	129	363	2,20	
	400	8	48	37	104	2,17	

Præmieskydningen med ældste Klasse afholdtes den 22de Juni. Hver Discipel gjorde 5 Skud paa 300 Alens Afstand. Præmierne tilfaldt: 1) C. E. Walsøe med 15 Points, 2) C. Jørgensen med 15 Points og 3) A. N. V. Frederiksen med 15 Points.

---

5. Skolebeneficier og Legater.

Skolens almindelige Beneficier og Legater have i indeværende Skoleaar med Ministeriets Approbation*) været saaledes fordelte:

1. Hel Friplads og højeste Stipendium (100 Kr. at oplægge): K. Hansen, S. A. Larsen, B. V. A. Erichsen, M. H. C. Knudsen, H. M. Mikkelsen, I. C. Jensen, M. Munk.

2. Hel Friplads og mellemste Stipendium (70 Kr. at oplægge): A. P. Larsen.

---

*) Det meddeles her til Forældres og Værgers Underretning, at Ansøgninger om fri Skolegang eller de dermed i Forbindelse staaende Stipendier, som skulle stiles til Ministeriet eller til Rektor, maa indgives ved det ny Skoleaars Begyndelse, senest inden 1ste September til Rektor, hos hvem ogsaa faas Blanket til de Vidnesbyrd, som skulle vedlægges Ansøgningen. Uagtet et Beneficium kun tildeles for et Aar ad Gangen, behøver den, der allerede har nydt et saadant, ikke fremdeles at ansøge derom, ligesom Skolen ogsaa selv indstiller dem, der ere værdige dertil, til Forhøjelse af et lavere Beneficium. Ingen Discipel kan ansøge om Beneficium før efter et Aars Skolegang.

3. Hel Friplads og laveste Stipendium (40 Kr. at oplægge): J. H. Giersing, M. M. Madsen, T. P. Christensen, H. O. F. Hansen.

4. Hel Friplads: C. G. V. Jensen, G. F. Schroll, H. Rasmussen, J. F. Carstensen, O. M. Møller, P. A. Møller, V. Gorm Hansen, G. L. M. Dobler, H. J. Christiansen, H. Lillienskjold, C. L. Frydendal, C. P. Clausen, F. J. Borum, I. C. U. Maaløe, E. L. E. Hay, G. H. Jørgensen, S. H. A. Raaschou, V. T. Frederiksen, R. Steffensen og som extraordinær Gratist J. R. Zerlang.

5. Halv Friplads og laveste Stipendium (at udbetale): E. Thaning, V. R. Holten Mauchenheim.

6. Halv Friplads: A. Hansen, S. P. Nygaard, A. V. Andersen, H. B. Andersen, I. P. A. A. Petersen, E. Talleruphus.

7. Mellemste Stipendium (70 Kr.) at udbetale; A. G. I. Elmquist, K. B. de Nully, P. E. H. Bang, A. Gottlieb, V. C. C. P. Møller, G. A. Maaløe.

Laveste Stipendium (40 Kr.) at udbetale: L. B. Nielsen.

Understøttelse af Stipendieoverskuds-fonden: a = hel Friplads: R. M. J. Borum, E. Munk, J. Schroll, b = halv Friplads: O. C. V. Bendixen, O. B. Thomsen, T. H. Gliemann, V. B. Jørgensen.

De to Skolen tillagte Portioner af det moltkeske Legat for Sønner af Embedsmænd, hver paa 80 Kr., oppebares af Disciplene G. Schroll og I. H. Giersing.

Det hostrupske Legat for to fattige og flittige Disciple af Mesterlektionen tildeltes Disciplene: C. Kjørboe og I. C. Jensen.

Det baggerske Præmielegat tildeltes ved Censuren Disciplene: S. A. Larsen af 6te Klasse, J. T. Møller af

5te Klasse, E. Ehnhuus af 4de Klasse og P. Bülow af 3die Kl.

Det større baggerske Legat for Dimissi tildeltes Dimittenderne: L. Hansen og C. Höyrup. Af Frøken Ernsts Legat blev to større Portioner paa 215 Kr. tillagte Dimittenderne: C. Jørgensen og C. Kiørboe og 4 mindre Portioner paa 175 Kr. Dimittenderne: C. H. M. Henriksen, F. G. E. Jensen, H. F. Rasmussen og G. V. Sillo. Endvidere erholdt af samme Legats Beholdning Studenterne L. A. Hansen og A. v. d. Aa Nielsen hver en extraordinær Understøttelse paa 100 Kr.

Oplysninger om Discipelfrekvensen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler for 1889—90 (affattede paa Grundlag af Forholdene den 1ste Oktbr. 1889):

	Iste Klasse.		2den Klasse.		3dje Klasse.		4de Klasse.		5te Kl.	6te Kl.	I alt.
	(S.)	(R.)	(S.)	(R.)	(S.)	(R.)	(S.)	(R.)			
Metropolitanskolen.	(26)	(26)	(27)	(27)	(30)	(30)	(35)	(35)	37	40	195
Frederiksborg Skole	(14)	(44)	(9)	(23)	(14)	(18)	(8)	(23)	4	8	120
Roskilde	(27)	(38)	(11)	(29)	(10)	(23)	(12)	(23)	24	15	152
Odense	(36)	(45)	(9)	(47)	(7)	(34)	(4)	(40)	25	24	215
Nykjøbing	(13)	(19)	(6)	(15)	(7)	(12)	(7)	(13)	10	7	83
Aalborg	(27)	(48)	(21)	(27)	(10)	(36)	(18)	(38)	15	16	180
Aarhus	(31)	(51)	(20)	(41)	(10)	(24)	(10)	(35)	18	11	180
Ribe	(9)	(14)	(5)	(28)	(13)	(22)	(13)	(17)	10	9	100
Viborg	(15)	(23)	(8)	(15)	(11)	(20)	(7)	(16)	13	14	101
Randers	(14)	(42)	(28)	(38)	(18)	(38)	(19)	(25)	12	6	161
Horsens	(13)	(23)	(10)	(24)	(10)	(19)	(8)	(23)	12	13	114
	(7)	(21)	(14)	(16)	(7)	(20)	(6)	(13)	"	"	107
Renne	(232)	(394)	(162)	(330)	(117)	(191)	(112)	(301)	180	163	1708
Tilsammen.	(15)	(33)	(18)	(43)	(19)	(25)	(44)	(37)	21	9	187
Sorø Akademi	(247)	(427)	(180)	(373)	(136)	(216)	(131)	(338)	201	172	1895
I alt											

Fælleskl.

Iste, 2den.

17 20

17 20

» »

» »

17 20

Det samlede Discipeltal i de offentl. lærde Skoler var d. 1. Oktbr. 1875: 1,110, 1876: 1,118, 1877: 1,192, 1878: 1,278, 1879: 1,388, 1880: 1,515, 1881: 1,612, 1882: 1,719, 1883: 1,832, 1884: 1,899, 1885: 1,963, 1886: 1,965, 1887: 1,920, 1888: 1,885, 1889: 1895.

NB. (S.) betegner: „Studerende Disciple“, (R.) betegner: „Realdisciple“.

2. Beneficiefordelingen.

	Metropoli- tanskolen.	Frederiks- borg Skole.	Roskilde Skole.	Odense Sk.	Nykjøb. Sk.	Aalborg Sk.	Århus Sk.	Ribe Sk.	Viborg Sk.	Randers Sk.	Horsens Sk.	Renne Sk.	Ialt.	Procent af Beneficipladserne.
Discipeltallet den 1. Oktbr. 1889 var	195	120	152	215	83	180	180	100	101	161	114	107	1708	"
Antallet af privilegerede Gratister udgjorde.....	3	2	3	1	3	"	4	"	1	3	1	2	23	"
Til Rest....	192	118	149	214	80	180	176	110	100	158	113	105	1685	"
Antallet af ordinære Fripladser*).	10	20	25	36	13	30	29	33	17	26	19	35	293	"
Disse ere saaledes fordelte med Hensyn til Forældrenes Livs- stilling:														
1. Jordbrugere.....	"	4 $\frac{1}{2}$	5	9 $\frac{1}{2}$	1	4 $\frac{3}{4}$	2 $\frac{3}{4}$	5 $\frac{3}{4}$	2	2 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{3}{4}$	41 $\frac{1}{2}$	18,26
2. Næringsdrivende.....	1 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	5 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{3}{4}$	6 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	79 $\frac{1}{2}$	35,49
3. Kgl. Embedsmænd.....	4 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	4	8 $\frac{1}{2}$	2	1 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	"	"	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	17 $\frac{1}{2}$	9,04
4. Skolelærere og andre offentlige Bestillingsmænd.....	1 $\frac{1}{2}$	1	7 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{4}$	6 $\frac{3}{4}$	2	3 $\frac{3}{4}$	7	4	3	44 $\frac{1}{2}$	17,67
5. Andre Livsstillinger.....	1 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{3}{4}$	"	1 $\frac{1}{2}$	"	2	1 $\frac{1}{2}$	1	1	3 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{1}{2}$	3	15 $\frac{1}{2}$	6,84
6. Enker (efter Mænd af alle Klasser)	3 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{2}$	6	3	3	1 $\frac{1}{2}$	7	2	1	2	3 $\frac{3}{4}$	33 $\frac{3}{4}$	12,80
I alt....	5 $\frac{1}{2}$	12 $\frac{1}{2}$	23 $\frac{3}{4}$	32 $\frac{3}{4}$	11 $\frac{1}{2}$	19 $\frac{3}{4}$	18 $\frac{3}{4}$	31 $\frac{3}{4}$	15 $\frac{1}{2}$	21 $\frac{1}{2}$	16 $\frac{3}{4}$	29 $\frac{1}{2}$	232 $\frac{3}{4}$	100,00

NB. Bøgerne angive, hvor mange halve Fripladser der ere fordelte.

Under Nr. 1 ere ogsaa Husmænd paa Landet, der ved Siden af Jordbrug drive Haandværk, henregnede.
Under Nr. 2 ere indbefattede Prokuratorer, private Bestillingsmænd, Branddirektorer og lignende Forretnings-
bestyrere, medens Statens og Kommunernes Bestillingsmænd, derunder Retsfuldmægtige, ere samlede under
Nr. 4. Betegnelsen "andre Livsstillinger" i Nr. 5 indbefatter bl. A. Personer uden bestemt Beskæftigelse,
forhenværende Landmænd, fallerede Næringsdrivende og Udvandrede; desuden pensionerede Embeds- og Bestil-
lingsmænd.

De 17 $\frac{1}{2}$ Fripladser under Nr. 3 falde med 8 $\frac{1}{2}$ paa gejstlige, 6 $\frac{3}{4}$ paa civile og 3 $\frac{1}{2}$ paa militære Embedsmænds
Sønner.

*) For Metropolitanskolen . . . for Ribe og Renne Skole 1 og for de enkelte Skoler . . .

6. Særskilte Meddelelser.

I. Cirkulære af 1ste Marts 1890 til Rektorerne og Forstanderskaberne for de offentlige lærde Skoler og for Rønne højere Realskole.

Ministeriets Opmærksomhed er bleven henledet paa, at der i de offentlige lærde Skolers Praxis i forskjellige Retninger hersker Uklarhed med Hensyn til Anvendelsen af de i den almindelige Skoleforordning af 7de November 1809 §§ 106—108 givne Regler om Skolevidnesbyrd og om Betalingen for disse. Man ser sig herved foranlediget til med en nærmere Forklaring at indskærpe Overholdelsen af de bestaaende Regler, saaledes som disse ere blevne modificerede ved de senere Forandringer i Examensreglerne. Ministeriet skal derfor, i Tilslutning til de ved Cirkulærerne af 23de April 1845 og 30te November 1854 samt den i Skolerne meddelte Skrivelse af 2den Juli 1874 udtalte Grundsætninger (jfr. Meddelelser om de lærde Skoler for 1849—56 Pag. 19 og 126—128; 1857—78, 3dje Hefte Pag. 4—96) tjenstligst meddele Dhrr. Rektorer og Skoleforstandere Følgende til behagelig Underretning og fremtidig Iagttagelse.

Alle Skoletestimonier betales med 20 Kr., med Undtagelse af de nedenfor anførte Tilfælde.

Som Skoletestimonier betragtes:

- 1) Vidnesbyrd om en hvilken som helst Skoleexamen, der er bestaaet af en Discipel ved Skolen;
- 2) De Vidnesbyrd, som Disciple, der tidligere have besøgt en offentlig lærd Skole, maa medbringe ved deres Optagelse i en anden offentlig Skole;
- 3) Enhver Attest, der fra en Skole udstedes om en Discipels almindelige Forhold i Skolen, til Brug efter hans Udtrædelse af denne.

Herved bemærkes:

ad 1) Testimonium, henholdsvis for Afgangsexamen, 4de Klasses Examen, eller almindelig Forberedelsesexamen, er nødvendigt for enhver dimitteret Discipel, der vil indskrives ved Universitetet eller indstille sig til en af de under dette Ministerium hørende Embedsexaminer eller Fagprøver, til hvilke Adgangen er betinget af en af de nævnte Skoleexaminer.

Examensbeviser for Privatister betragtes ikke som Skoletestimonier og udstedes derfor uden særligt Gebyr.

ad 2) Ingen, som tidligere har været Discipel i en offentlig lærd Skole, maa optages i en anden saadan Skole, hvad enten det sker ved umiddelbar Overflytning eller efter længere Tids Mellemlum, uden at han foreviser et af Rektoren ved den Skole, som han har forladt, udstedt Testimonium. Dette Testimonium skal i Henhold til Bekjendtgjørelsen af 13de Maj 1850 om en Undervisningsplan og Examensbestemmelser ved de lærde Skoler indeholde en Attest om:

- a) i hvilken Klasse Disciplen sidst har været optagen i den Skole, som han tidligere har besøgt;
- b) hans Alder, for at det kan paases, at der i denne Henseende Intet er til Hinder for hans Optagelse i den nye Skole eller i den Klasse, som han søger at faa Adgang til;

- c) at hans Kundskaber ere fyldestgjørende for Adgangen til den Klasse, i hvilken han attraar at optages;
- d) at hans Sæder ere ufordærvede, og at han ikke enten er bortvist fra den tidligere Skole eller paa ulovlig Maade har forladt den, eller er negtet Adgang til at oprykke til den Klasse, i hvilken han vil optages ved den anden Skole.

Naar en Discipel efter at have bestaaet 4de Klasses Examen søger Optagelse i en anden offentlig Skole, maa han foruden Testimoniet for denne Examen medbringe en Attest af det ovenanførte Indhold, som altsaa vil være tilstrækkeligt Vidnesbyrd om hans Modenhed til Optagelse i 5te Klasse. Denne Attest i Forbindelse med Examensvidnesbyrdet bliver dog med Hensyn til Betalingen kun at betragte som et enkelt Testimonium.

ad 3) Der kan uden Betaling udstedes Attest om, hvor lang Tid en Discipel har været i Skolen, hvilken Klasse han sidst har været optagen i, hvilke Skolebeneficier han har nydt, samt om andre rent faktiske Forhold. Ligeledes kan Attest om Examenskarakteren i et enkelt bestemt Fag udfærdiges uden Gebyr. Men enhver fra Skolens Side udstedt Attest, der indeholder et Vidnesbyrd om Disciplens almindelige Forhold i Skolen, med Hensyn til Opførsel, Flid, Fremgang, Anlæg, eller andre personlige Forhold, eller en Attest om de ham ved Skoleaarets Udgang i saa Henseende meddelte Hovedkarakterer, bliver at betale som et egentligt Testimonium. I Tvivlstilfælde bør det ved Indstilling til Ministeriet søges afgjort, hvorvidt Attesten er gebyrpligtig eller ikke. I Forbindelse hermed skal erindres om, at en hvilkenksomhelst Attest for Examenskarakterer ifølge Stempellovgivningen bliver at udfær-

dige paa stemplet Papir til Taxt 1 Kr., som maa betales af den, der begjærer den udfærdiget.

For samtlige Skoletestimonier gjælde iøvrigt følgende Regler:

Testimonier skulle kun udstedes efter Begjæring af Vedkommende. Under 1) og 2) er ovenfor angivet, i hvilke Henseender det er nødvendigt at løse Testimonium angaaende Examen eller Vedkommendes Forhold i Skolen. En saadan Nødvendighed er derimod ikke tilstede for de Disciple, som efter tidligere at have besøgt en lærd Skole:

- a) ønske atter at optages i samme Skole;
- b) indstille sig til en afsluttende Examen som Disciple ved en kommunal eller privat Skole (herunder indbefattet Herlufsholms lærde Skole);
- c) som Privatister indstille sig til Afgangsexamen, enten ved en offentlig eller privat lærd Skole.

Dog maa de, der efter at have bestaaet 4de Klasses Examen som Disciple ved en offentlig lærd Skole, indstille sig som Privatister til Afgangsexamen ved en anden Skole, medbringe Bevis for 4de Klasses Examen, men dette bliver at udstede uden Gebyr.

Foruden i det her nævnte Tilfælde, skulle Testimonier af enhver Art udstedes uden Gebyr i følgende Tilfælde:

- a) naar det begjæres udstedt af en Discipel, der i det løbende Skoleaar har nydt eller nyder et Skolebeneficium, enten hel eller halv Friplads eller Pengestipendium til Dækning af Skolepenge eller til Oplægning. Lige med de egentlige Skolebeneficier stilles i denne Henseende Understøttelser af Stipendieoverskudsfondene og af de paa Kommunitetets Budget til Understøttelse af vordende Stu-

denter bevilgede Midler, men ingen andre offentlige eller legatmæssige Understøttelser;

- b) naar vedkommende Discipel engang iforvejen har betalt Testimonium for 4de Klasses Examen;
- c) naar flere Brødre ved Overflytning til en anden Statsskole samtidig begjære Testimonium udstedt, forsaavidt som dette da udstedes mod enkelt Gebyr for dem alle.
- d) Endvidere vil Ministeriet for Fremtiden have fastsat, at Testimoniet udfærdiges uden Betaling, naar vedkommende Discipel overføres til en anden Skole som Følge af Faderens Embedsforflyttelse.

Udenfor de her anførte Tilfælde kunne Vedkommende kun efter særlig Resolution af Ministeriet fritages for Testimoniumsgebyret. Saadan Fritagelse vil med Hensyn til de foran under 3) omhandlede Attester for Disciplens almindelige Forhold i Skolen efter Omstændighederne kunne forventes, naar Testimoniet kun søges til Brug ved Indtrædelsen i rent private Stillinger, og den Paagjældendes Trang og øvrige Forhold anbefale ham dertil, medens Forholdet stiller sig anderledes ved Overgang fra Skolen til offentlige Stillinger.

Idet de her fremstillede Regler, der i enhver Henseende ere fælles for Realdisciple og studerende Disciple samt for alle de højere Statsskoler, herved indskærpes til ufravigelig Overholdelse, skal Ministeriet særlig henlede Opmærksomheden paa, at i Forhold til disse Skoler eller til andre under dette Ministerium sorterende Institutioner kan intet Skolevidnesbyrd komme i Betragtning, som ikke er udstedt af vedkommende Skoles Rektor. Til Betyggelse for Gebyrpligtens Overholdelse vil man tillige anmode Dhrr. Rektorer om ved Udstedelsen af enhver Attest, som efter det foran Anførte er at betragte som et egentligt Skoletestimonium, paa

dette at attestere, enten at den anordningsmæssige Betaling af 20 Kr. er erlagt, eller at Testimoniet ifølge nærværende Cirkulære kan udstedes uden Gebyr.

2. Cirkulære af 3die Maj 1890 til de lærde Skoler og Realskolerne.

For at gennemføre en betryggende Kontrol med de lærde Skolers og Realskolernes Forsyning med de foreskrevne Samlinger af fysiske Apparater til Undervisningsbrug, har Ministeriet efter Indstilling af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, som i denne Anledning har forhandlet med Undervisningsinspektøren for de kommunale og private Realskoler, besluttet sig til at indordne Tilsynet med Skolernes Samlinger under den almindelige offentlige Inspektion, og efterat de til Øjemedet nødvendige Bevillinger ere erhvervede for indeværende Finansaar, har man truffet Foranstaltning til denne Sags Ordning paa følgende Maade:

Tilsynet med samtlige Skolers Apparatsamlinger, altsaa dels med Vedligeholdelsen og Suppleringen af examensberettigede lærde Skolers og Realskolers Samlinger, dels med Anvendelse af Statens Tilskud til andre Skolers Samlinger, bliver underlagt det matematisk-naturvidenskabelige Medlem af Undervisningsinspektionen for de lærde Skoler, der bistaaes af en teknisk Assistent for Inspektionen. Til Assistent i denne Egenskab har Ministeriet under Dags Dato beskikket Konservator ved den polytekniske Læreanstalts fysiske Samling C. Hornung, og samtidig hermed er det Instrumentmager Weitzmann hidtil overdragne Tilsynshverv bortfaldet.

Der vil her i Staden blive oprettet en Normal-samling af fysiske Apparater, saaledes at de til denne Samling indkjøbte Apparater skulle tjene til Norm for alle Leveringer til Skolerne, baade hvad Udførelsesmaaden og Prisen angaar. I denne Samling, der bestyres af Undervisningsinspektionens matematisk-naturvidenskabelige Medlem, vil der tillige, saa vidt som Omstændighederne tillade det, gives Lejlighed for Skolernes Lærere i Fysik til at øve sig i at anstille Forsøg med Apparaterne, under Vejledning af den nævnte Assistent. Ministeriet anser det for særdeles ønskeligt, at de Lærere, der mangle Øvelse i at anstille Forsøg, ville benytte sig af Samlingen i det her angivne Øjemed efter nærmere Aftale med Samlingens Bestyrelse.

Inspektionens tekniske Assistent vil besørge Tilsynet med Skolernes Samlinger, saaledes at han i det Mindste een Gang i Løbet af to Aar inspicerer enhver Skolesamling. Ved disse Besøg foretager han saadanne mindre Reparationer, som kunne udføres ved de for Haanden værende Midler, og bestemmer, hvilke andre Reparationer, der skulle udføres, samt hvilke Apparater det paa Grund af Ælde og Slid er nødvendigt at erstatte med nye. Det er særlig paalagt ham at føre Kontrol med de til Skolerne leverede nye Apparater, og at forkaste dem, hvis de ikke i Brugbarhed og Holdbarhed svare til Normalapparaterne. Paa tilsvarende Maade kontrollerer Assistenten de reparerede Apparater. Naar et Apparat forkastes, indberetter han Sagen til den øverste Tilsynsførende, som derefter kan paalægge vedkommende Leverandør at ombytte det forkastede Apparat med et andet og mere fyldegyrende.

Ethvert Apparat, som ved Brugen viser sig at

være utilfredsstillende eller mangelfuldt i den ene eller den anden Henseende, kan af vedkommende Skole indsendes til Normalsamlingen, hvor det vil blive underkastet en nærmere Prøvelse, hvis Udfald vil blive Skolen meddelt, eventuelt ved Ombytning med et nyt Apparat.

Efterat Normalsamlingen er traadt i Virksomhed og den fornødne Underretning derom er bleven meddelt Skolerne, ville alle Regninger fra Skolernes Leverandører af fysiske Apparater, saavel for Anskaffelse som for Reparation af Apparater, blive at indsende til Normalsamlingens Bestyrelse, for at det kan blive paaset, at de beregnede Priser for Anskaffelser stemme med den ved Samlingen fastsatte Prisfortegnelse, og at Prisen for Reparationer ikke er ansat for højt; og ingen Regning vil herfra blive anvist til Udbetaling uden at være bekræftet af Assistenten ved Samlingen.

Ministeriet skal endnu henlede Skolernes Opmærksomhed paa, at den hidtil gjældende Fortegnelse over de fysiske Apparater, der skulle findes ved enhver examensberettiget Skole, agtes underkastet en Revision efter det derom forventede Forslag fra Inspektionen.

---

7. Bibliotheket.

I nedenstaaende Fortegnelse over Bibliothekets Tilvæxt indtil Enden af Maj ere de fra Kultusministeriet sendte Skrifter — undtagen Programmer og Disputatser — betegnede med (*m*), Gaver fra Forfattere eller Forlæggere med (*f*), fra andre Private med (*g*).

I. Literaturhistorie.

1. *Stern, Ad.*, Geschichte der neueren Literatur 1—5 B. Lpz. 1882—83.
2. *Aarsberetninger og Meddelelser* fra det store kgl. Bibliothek. Udg. af C. Bruun. 3. Bs. 13. H. Kbh. 1889. (*m*).
4. *Ribbeck, O.*, Geschichte der römischen Dichtung. 2. Stuttg. 1889.
8. Verzeichnisz der neu erschienenen Bücher, Landkarten etc. hrsg. v. d. Hinrichs'schen Buchhandl. in Lpz. 1889, 1—2. (*f*).

II. Encyklopædiske og blandede Skrifter.

13. *Meyers* Konversations-Lexikon, 4. Aufl. 14—16. B. Lpz. 1888—89.
- 15a. *Festskrift* i Anledning af Borchs Kollegiums 200-Aars Jubilæum. Kbh. 1889. (*g*).

- Smaaestykker.* V. U. f. F. 15. Bs. 5. H., 16. Bs. 1—2. H. Kbh. 1889.
- Vidensk. Selskab*, Det kgl. dsk., Oversigt over dets Forhandlinger m. m. 1887 Nr. 3. Kbh. (*m*).
- 15b. *Museum*, Tidsskrift for Historie og Geografi. Red. af C. Bruun, A. Hovgaard og P. F. Rist. Kbh. 1889—90. H. 1—6.

III. Sprog og Nationallitteraturer.

26. *Hecht, Max*, Die griechische Bedeutungslehre. Eine Aufgabe der klass. Philologie. Lpz. 1888.
- Kirchhoff, A.*, Studien zur Geschichte des griechischen Alphabets. 4. Aufl. Gütersloh 1887.
30. *Scheuer, A. P. J.*, Oversigt over den latinske Grammatiks vigtigste Regler. Kbh. 1889. (*m*).
35. *Euklid.*
Hedelius, E., Euklids 2. bok, metoden »paa linien«. Prg. Göteb. h. latlr. 1889.
- Homer.*
Kluge, H., Zur Entstehungsgeschichte der Ilias. Cöthen 1889.
- Wilamowitz-Moellendorff, U. v., Homerische Untersuchungen. Brl. 1884. (*g*).
- Plato.*
Aars, I., Sokrates. Kristiania. 1882.
- Sophocles*, erkl. v. I. W. Schneidewin, besorgt v. A. Nauck. 3. Bdch. Oidipus auf Kolonos. 9. Aufl. Brl. 1886. 5. Bdch. Elektra. 8. Aufl. Brl. 1882. 6. Bdch. Trachierinnen. 5. Aufl. Brl. 1880.
38. *Seneca.*
Gertz, M. Cl., Udvalgte Skrifter af L. Annæus Seneca. 1. H. Kbh. 1889.

42. *Tidsskrift, Nordisk, for Filologi.* Ny Række. 9. Bs. 3—4 H., 10 Bs. 1. H. Kbh. 1889—90.
45. *Besthorn, R. O.*, Ibn-Zaiduni vitam scripsit epistolamque ejus ad Ibn-Dschavarum scriptam nunc primum edidit. Haun. 1889. (*Disp.*).
Trugaard, P., Udvalg af arabiske Oldsange. Frit paa Dansk. 3. H. Prg. Ribe 1889.
Westergaard, N. L., Om den anden eller den saksiske Art af Akhæmenidernes Kileskrift. (Særlig tryk af Vidensk. Selskabs Skr. hist. og phil. Afd. 2. B.) Kbh. 1854. (*g*).
46. *Wickberg, R.*, Beovulf, en fornengelsk hjeltedikt, öfversat. Prg. Westervik 1889.
47. *Thorkelsson, J.*, Beyging sterkra sagnorða i Íslensku. Prg. Reykjav. 1888.
49. *Feilberg, H. F.*, Bidrag til ordbog over jyske almuesmål. 5. h. U. I. d. S. 50. Kbh. 1889.
Kalkar, O., Ordbog til det ældre danske sprog. 1300—1700. 15—16. h. U. I. d. S. 48, 51. Kbh. 1889.
50. *Thorsen, P. K.*, Sprogarten paa Sejerø. 2. h. U. I. d. S. 46. Kbh. 1889.
52. *Baggesen, J.*, Eventyr og Fortællinger, ved A. Arlaud. Kbh. 1889.
Bauditz, Soph., Historier fra Skovridergaarden. Kbh. 1889.
En Rekrut fra Fire og Treds. 2. Opl. Kbh. 1889.
Hegelund's, P., Susanna og Calumnia. Udg. af S. Birket Smith. 2. H. U. I. d. S. 47. Kbh. 1889.
Lauremberg, Hans Willumsen, Fire Skjæmtedigte i dansk Oversættelse fra 1652. Udg. af I. Paludan. U. I. d. S. 49. Kbh. 1889.

55. *Melin, K. T.*, Öfversigt af substantivens böjning i äldre Västgötalagen. Prg. Skara 1889.
57. *Grimm, I. u. W.*, Deutsches Wörterbuch. 8. Bs. 4. Lfr., 11. Bs. 1. Lfr., 12. Bs. 3 Lfr. Lpz. 1889—90.
- Halbertsma, J.*, Lexicon Frisicum. A-Feer. Post auctoris mortem ed. T. Halbertsma. Hagæ comitis. 1876. (m).
58. *Flodén, A.*, Den underordnade satsen och dess fogeord i tyskan. Prg. Jönkp. 1889.
62. *Goethe*, Faust. Overs. af P. Hansen. 1. D. Kbh. 1887. 2. D. Kbh. 1889.
66. *Brekke, K.*, Lærebog i Engelsk for Begyndere. Kristn. 1889. 2. Opl. (f).
- Brekke, K.*, Engelsk Læsebog for Mellemlklasserne. 2. Udg. Kristn. 1889. Med dansk Glossar. (f).
67. *Prölsz, R.*, Altenglisches Theater. 1—2. B. Lpz. (u. A.).
69. *Bergström, A.*, De la construction en Français moderne. Prg. Norrkp. 1889.
- Hagelin, H.*, Stomatoskopiska undersökningar af franska språkljud. Prg. Stockh. h. reallrv. 1889.
- Lönnerberg, R. W.*, Bidrag till belysning af språkbuket i franskan. Prg. Stockh. n. elmsk. 1889.
70. *Storm, J.*, Franske Taleøvelser. Mellemltrin. Kbh. 1887. (g).
72. *Rousseau, J. J.*, Émile ou de l'éducation. Paris (u. A.)
74. *Rapp, M., Kurz, H., Braunfels, L.*, Spanisches Theater. 1—6 B. Lpz. (u. A.)

IV. Theologi.

82. *Platou, J. M.*, Prøver af en fortolkning af Lukas-evangeliet. Prg. Anderssens Sk. Kristn. 1888.
85. *Buhl, Fr.*, Gennesaret Sø og dens Omgivelser. (Smaaskr. til Oplysn. for Kristne, udg. af Fr. Nielsen. IV). Kbh. 1889.
- Buhl, Frants*, Jerusalem paa Kristi og Apostlenes Tid, efter de nyere Udgravninger og Undersøgelser. Med et lithogr. Kort. Kbh. 1886.
90. *Rørdam, Thomas*, Nogle Tanker om Grundtvigianismen og Indre Mission. Ods. 1890. (f).
91. *Tejsten, N.*, Om Betydningen af et Sandsynlighedsbevis for Kristendommens Sandhed. Ods. 1890. (f).

V. Filosofi.

103. *Renouvier, Chr.*, Esquisse d'une classification des doctrines philosophiques. Paris 1885. Tome 1—2.

VII. Pædagogik.

105. *Vor Ungdom*, Tskr. for Opdragelse og Underv., udg. af H. Trier og P. Voss. Kbh. 1890.
106. *Jespersen, M.*, »Udenfor«. Prg. Nykjb. p. F. 1889.
107. *Lefolii, H. H.*, Om Kristendomsundervisningen, navnlig i den lærde Skoles øverste Klasser. Prg. Vib. 1889.
110. *Lind, H.*, Verdenshistoriens vigtigste Tidsaldre. Prg. Rand. 1889.

114. *Widholm, A. E.*, Några anteckningar om rektor-konferenserna i Preussen. Prg. Helsingb. h. a. lrv. 1889.
Neumann, L. M., Berättelse öfver en resa till Danmark. Prg. Sundsv. 1889.
115. *Aarbog* f. Kbhs. Univ., den polyt. Læreanstalt og Kommunitetet f. 1885—86 med Register f. 1881—86, f. 1886—87 og f. 1887—88. Udg. af C. Goos. Kbh. 1888—89. (m).
Meddelelser ang. de lærde Skoler med dertil hørende Realunderv. i Kngr. Danm. f. 1. Jan. 1888—19. Aug. 1889. Udg. af A. S. Asmussen. Kbh. 1890. (m).
116. *Kjøbenhavns Universitet*.
 Prg. til Reformationsfesten 1888 og til Kong. Fødselsfest 1889. 4.
 Liste over Afgangsex. ved de lærde Skoler og Tillægsex. ved Univ. 1889. Kbh. (m).
 Forelæsningskatalog 1889, 1—2. (m).
 Samling af de for Universitetets Legater gjældende Bestemmelser. Kbh. 1890. (m).
 Programmer til Examen 1889 fra de højere Skoler i *Aalborg, Aarhus, Assens, Birkerød, Fredericia, Frederiksberg* 88. 89, *Frederiksborg, Helsingør, Herlufsholm, Horsens, Kjøbenhavn* (Mtrpsk., Bgdsk. i Kbh., Bgdsk. p. Krh., v. Westens Inst., Lyceum, Haderslev Læreres Sk., Mariboers Sk., Schneekloths Sk., Efterslægtelsk. Sk., Slomanns Sk.), *Kolding, Mødrulask.* 88, *Nykjøbing, Odense* (Kathedralsk., Giersings Sk.), *Randers, Reykjavik* 88, *Ribe, Roskilde, Rønne, Slagelse, Sorø, Vejle, Viborg, Vordingborg*.

Aalborg. — Beskrivelse af den nye Kathedral-skole og dens Varmeapparat. Prg. 1889.

Frederiksborg. — Berg, C., 1. Mit Arbejde fra 1864—89. 2. Et Rektorjubilæum. Prg. 1889.

Sorø. — Højtideligheden paa Sorø Akad. 28. Maj 1889. Prg. 1889.

Viborg. — Fortegnelse over sejsten Aars Tilvækst til Bogsamlingen. Vib. 1890.

Meddelelser om den udvidede Folkehøjskole i *Askov* i 1888—89. Sml. af L. Schrøder. Kold. 1889. (*f*).

Beretning, Tredivte, om *Idiotanstalten* paa Gamle Bakkehus $\frac{1}{3}$ 88— $\frac{31}{3}$ 89. Udg. af Anstaltens Bestyr. Kbh. 1889. (*f*).

119a. Universitets- og skoleannaler. Ny række. 3. aarg. Krstn. 1889. (*m*).

Bidrag till Sveriges officiela statistik. Undervisningsväsendet. 10. Berättelse om statens alm. lrv. för gossar 1882—83. Stockh. 1888. (*m*).
Fol.

Eneström, G., Statistiska undersökningar rörande studie — och examensförhållanden vid de svenska universiteten. Stockh. 1888. (*m*).

119b. Programmer til Examen 1888 fra de højere Skoler i *Aalesund, Arendal, Bergen* (Kathsk. Tanks sk.), *Christiania* (Kathsk., Aars og Voss's sk., Gjertsens sk., Gundersens sk., Anderssens sk., borger- og realsk., Frk. Falsens pigesk., kgl. norsk Kunst- og Haandværkssk.), *Kristiansand, Drammen, Frederikshald, Frederiksstad, Hamar, Kongsberg, Kragerö* 87. 88, *Laurvig, Lillehammer, Molde, Skien, Stavanger, Trondhjem* (Kathsk., brgl. realsk.), *Tromsø*.

Christiania. Aars og Voss's sk. — Tilbageblik paa de 25 aar 1863—88. Prg. 1888.

Christiania. Anderssens sk. — Anderssen, O., Tale ved eksamensfesten 1888. Prg. 1888.

119c. Programmer til Examen 1889 fra de højere Skoler i *Karlskrona, Karlstad, Kristianstad, Falun, Gefle, Göteborg* (h. a. lrv., reallrv.), *Halmstad, Helsingborg, Hernösand, Hudiksvall, Jönköping, Kalmar, Linköping, Luleå, Lund* (h. a. lrv., priv. elmsk.), *Malmö, Norrköping, Nyköping, Skara, Stockholm* (Norrm., Söderm., nya elmsk., h. reallrv., Beskowska sk., Wallinska sk., lyceum för flickor, kgl. tekn. högsk., prakt. arbetssk.) *Strengnäs, Sundsvall, Umeå, Upsala* (h. alm. lrv., Fjellstedtska sk.), *Venersborg, Westervik, Vesterås, Wexjö, Visby, Örebro, Östersund.*

Wexjö. — Arcadius, C. O., Anteckningar ur Wexjö allm. lrvs. häfder till år 1724. Prg. 1889. 4.

Östersund. — Olsson, P., Förteckning öfver Östersunds h. a. lrvs. mynt-och medaljsamling. IV. Prg. 1889. 4.

VIII. Lovkyndighed.

122. *Lovtidende* for Konger. Danm. 1890. Kbh.
Ministerialtidende for Kgr. Danm. 1890. Kbh.
Samling af Love og Anordninger m. m., udg. efter Indenrigsminist. Foranstaltn. 11. Bs. 2. H. 1887—88. Kbh. 1888. (m).
Love og Forordninger m. m. Suppl. til den efter Indenrigsminist. Foranstaltn. udg. Samling.

Udg. af O. Dankier og F. Kretz. 9. H.
Kbh. 1889. (m).

Love og Expeditioner, vedk. Kirke- og Skole-
væsen. Sml. og udg. af H. V. Skibsted.
1887. Kbh. 1888. (m).

IX. Politik og Statsøkonomi.

128. *Falbe-Hansen, V.*, Stavnsbaands-Løsningen og
Landboreformerne. Set fra Nationaløkonomiens
Standpunkt. 2. D. Kbh. 1889.

X. Historie og Geografi.

131. *Almanak*, Univ. lille f. 1890, beregnet af C. F.
Pechüle. Kbh.
Skriv- og Rejsekal. f. 1890, beregnet af C. F.
Pechüle. Kbh.
134. *Erman, Adolf*, Aegypten und aegyptisches Leben
im Alterthum. 1—2 B. Tübing. (u. A.)
135. *Borch, K.*, Hellenernes Historie. Prg. Stavanger
1888.
136. *Ihne, Wilh.*, Römische Geschichte. 7—8. B. Lpz.
1890.
139. *Richter, W.*, Handel u. Verkehr der wichtigsten
Völker des Mittelmeeres im Alterthume.
(Kulturbilder aus dem klass. Alterth. 1.). Lpz.
1886.
141. *Rohde, E.*, Seelencult und Unterblichkeitsglaube
der Griechen. 1. Hälfte. Freiburg i. B. 1890.
144. *Geistbeck, M.*, Der Weltverkehr. Telegraphie u.
Post, Eisenbahn u. Schifffahrt in ihrer Ent-

- wicklung dargestellt. Freib. im Breisgau 1887.
- Granzow, F. C.*, Geografisk Leikon. 5—13. Lvr. Kbh. 1889—90.
- Petermann's, A.*, Mitteilungen aus I. Perthes geogr. Anstalt. Hrsg. v. A. Supan. 36. B. 1890. Gotha. 4.
- Tidsskrift, Geogr.*, udg. af d. kgl. dsk. geogr. Selsk., red. af O. Irminger. 10 Bs. 3—6. H. Kbh. 1889—90. 4.
146. *Keltie, I. Scott*, H. M. Stanleys Rejse i Afrika i Aarene 1887—89. Kbh. 1890.
- Scharling, H.*, Hauran. Rejseskildring fra Palæstina. Kbh. 1889.
- Undset, I.*, Fra Akershus til Akropolis. 3—5. h. Krstn. 1889.
- Ussing, I. L.*, Nedre Ægypten. Skildringer og Indtryk fra et Ophold i Mansurah. Kbh. 1889.
147. *Kancelliets Brevbøger* vedr. Danms. indre Forhold 1556—60. I Uddrag ved C. F. Bricka. Kbh. 1888. 2. Halvdel. (*m*).
- Magazin, Danske*, udg. af d. kgl. dsk. Selsk. for Fædrel. Hist. og Sprog. 5. R. 2. Bs. 1. H. Kbh. 1889.
148. *Fabricius, A.*, Illustr. Danmarkshistorie for Folket. Gjennemset af V. A. Bloch. 11—19. H. Ods. 1889. (*f*). (slut.)
149. *Aarbøger for nord. Ordkynd. og Hist.*, udg. af d. kgl. nord. Oldskr. — Selsk. 2. R. 4. B. Kbh. 1889.
- Müller, Soph.*, Ordning af Danmarks Oldsager. Stenalderen. Kbh. 1888. (*m*). *Fol.*
151. *Thrige, S. B.*, Danms. Hist. i vort Aarh. 11—23. H. Kbh. 1889—90.

158. *Lund, Troels*, Danmarks og Norges Historie i Slutn. af d. 16. Aarh. 10. Bog. Kbh. 1890.
- 162b. *Møller, H. L.*, Kong Kristian den Sjette og Grev Kr. Ernst af Stolberg-Wernigerode. Kbh. 1889.
(*Disp.*)
- 163a. *Holm, E.*, Den offentlige Mening og Statsmagten i den dsk.-norske Stat i Slutn. af det 18. Arh. (1784—99). Prg. Kbh. Univ. Ref. 1888.
167. *Lexikon, Dsk. biogr.*, tillige omfattende Norge 1537—1814. Udg. af C. F. Bricka. 19—27. H. Kbh. 1889—90.
168. *Arnesen-Kall, Benedicte*, Livserindringer 1813—57. Kbh. 1889.
Berg, C., Mit Arbejde fra 1864—89. Prg. Frederiksborg 1889.
Møller, H. I., Apotheker, Assessor pharm. *Jacob Møller* og hans Slægt. (Tr. s. Mnskr.) Kbh. 1889. (*f*).
Müller, Sigurd, Thorvaldsen, hans Liv og hans Værker. 1—2. H. Kbh. 1890.
Thorvaldsen, S. Giovanni Battista che predica nel deserto. Frontone per una chiesa di Copenhagen. Roma 1829. 13 Blade i Fol.
Thorvaldsen. 5 Blade med Afbildninger af Thorvaldsens Værker. Fol. 3 Blade af samme. St. Folio. (*m*).
169. *Statistisk Tabelværk*. 4. R. B. 5—6. D. 11—12. Kbh. 1888—89. (*m*). 4.
Statistiske Meddelelser. 3. R. 9. B. Kbh. 1889. (*m*).
Sammendrag af statistiske Oplysninger ang. Kngr. Danm. Nr. 10. Kbh. 1889. (*m*).
Statskalender, Kgl. dsk. Hof- og Statshaandbog for Kngr. Danm. f. A. 1890. Udg. af S. Hennings. Kbh.

170. Feilberg, H. F., Dansk Bondeliv i Mands Minde navnlig i *Vestjylland*. Kbh. 1889. V. U. f. F. 168.
 Hansen, P., *Den danske Skueplads*. Illustr. Theaterhistorie. 1—4. H. Kbh. 1889—90.
 Løffler, J. B., Gravmonumenterne i *Sorø Kirke*. Kbh. 1888. Text og Afbildn. (m).
 Samlinger til *jydsk Hist. og Topografi*. 2. R. 2. Bs. 1—2. H. Aalb. 1889.
 Samlinger til *Fyens Hist. og Topographie*, udg. af *Fyens Stifts liter. Selsk.* 10 Bs. 2—4. H. Ods. 1890.
 Uddrag af *Odense Byraads Forhandlinger* f. A. 1888. 20. Aarg. Ods. 1889. (f).
174. *Guðmundsson, V.*, Privatboligen paa Island i sagatiden samt delvis i det øvrige Norden. Kbh. 1889. (*Disp.*)
- 189a. *Thierry, A.*, Histoire de la conquête de l'Angleterre par les Normands. Nouv. éd. Tome 1—4. Paris 1877.
200. *Larsson, H.*, Studier i den nyaste Napoléonslitteraturen. Prg. Helsingh. h. a. lrv. 1889.
217. Wikner, P., Om den svenska tänkaren *Boström*. Populärt föredrag. Göteb. 1888. (g).
 Andresen, A., *Ch. Dickens* Levned tilligemed et Udvalg af hans tidligste Arbejder. Kbh. 1889. V. U. f. F. 169.
 Tschudi, Clara, *Eugénie*, Kejserinde af Frankrig. Kbh. 1889.
 Brahm, Otto, *Schiller*. Brl. 1888. 1. B.
222. *Brunn, H.*, Ueber die Ausgrabungen der Certosa bei Bologna. Münch. 1887.
Genick, A., Griechische Keramik. XL Tafeln, ausgewählt und aufgenommen v. A. Genick. 2.

- Aufl. mit Einleitung und Beschreibung von Adolf Furtwängler. Brl. 1883.
- Jørgensen, C.*, Kvindefigurer i den archaiske græske Kunst. Kbh. 1889. (*Disp.*)
- Perrot, G., et Chipiez, Ch.*, Histoire de l'art dans l'antiquité. Livr. 237—80. Paris 1889.
- Simonsen, D.*, Skulpturer og Indskrifter fra Palmyra i Ny Carlsberg Glyptothek. Kbh. 1889.

XI. Matematik.

230. *Journal de mathématiques élémentaires*, publié par H. Vuibert. Nr. 16—20 1888—89, Nr. 1—15 1889—90. Paris.
- Tidsskrift, Nyt, for Matematik*, red. af P. T. Foldberg og C. Juel. A. 1—2. H., B. 1—2. H. Kbh. 1890.
232. *Juel, C.*, Elementerne af Infinitesimalregningen. Kbh. 1890.

XII. Naturvidenskab.

242. *Encyklopædie der Naturwissenschaften*, hrsg. v. W. Förster, A. Kengott etc. I 61—64, II 53—57, III 2—4. Brsl. 1889—90.
- Himmel und Erde*. Populære illustrerte Monatschrift. Hrsg. v. der Gesellsch. Urania. Red. v. M. W. Meyer. Brl. 1888—89.
- Naturen og Mennesket*. Illustr. Mndsskr. for Naturkundskab og Naturbeskrivelse, red. og udg. af S. Mørk-Hansen. Kbh. 1890.
- Tidsskrift for Physik og Chemi*, udg. af A. Thom-

- sen (K. Prytz og O. T. Christensen). 2 R.
10. B. 28. Aarg. 1889. Kbh.
248. *Hjortdahl, Th.*, Kortfattet Lærebog i organisk Kemi. 4. Udg. Krstn. 1889. (f.)
Ladenburg, A., Handwörterbuch der Chemie. 6—7. B. Brsl. 1888—89. (Encykl. der Naturw. 2. Abth. 3. Th.)
Petersen, E., Vanadinet og dets nærmeste Analoger. Kbh. 1888. (*Disp.*)
250. *Köhl, Th.*, Banebestemmelse over 50 Stjernesked. Odder. 1886. (f.)
Petersen, J., og *Forchhammer, G.*, Astronomi med Opgaver, Tabeller og Stjernekort. Kbh. 1889. (f.)
251. *Observations internationales polaires*. Observ. faites à Godthaab avec un appendice. Publiées par l'institut météorol. Tome II, 2. livr. Coph. 1889. (f.)
252. *Allgemeine Naturkunde*. 118—123. Lfr. Lpz. 1889—90.
Petersen, C. G. J., Det videnskabelige Udbytte af Kanonbaaden »Hauch«s Togter i de dsk. Have indenf. Skagen 1883—86. Med Atlas. Kbh. 1889. 2. Hefter. Fol. (m.)
254. *Schenk, A.*, Handbuch der Botanik. 3. B. 1—2. Hälfte. Brsl. 1884—87. (Encykl. der Naturw. 1. Abth. 1. Th.)
Poulsen, V. A., Anatomiske Studier over Trio-caulaceerne. Kbh. 1888. (*Disp.*)
255. *Reichenow, A.*, Handwörterbuch der Zoologie, Anthropologie und Ethnologie. 5. B. Brsl. 1888. (Encykl. der Naturw. 1. Abth. 3. Th.)
Schiødte, I. C., Zoologia Danica. Afbildninger af

- dsk. Dyr med populær Text. 1—3. H. Kbh. 1878—82. Fol. (1—2. H. Doubl.) (*m*).
- Sørensen, H. L.*, Kortfattet lærebog i dyrerigets naturhistorie for middelskolen. 4. opl. Krstn. 1889. (*f*).
256. *Godskesen, N. H.*, Om Lidelser af chorda tympani og plexus tympanicus ved den suppurative Mellemørebetændelse. Kbh. 1888. (*Disp.*)
257. *Müller, E.*, Om arthrectomia genus ved tuberkuløs arthrititis. Kbh. 1889. (*Disp.*)
- Rovsing, H.*, Om Blærebetændelsernes Ætiologi, Pathogenese og Behandl. Kbh. 1889. (*Disp.*)
- With, C. E.*, Pathogenesen og Behandlingen af de i højre fossa iliaca forekommende Betændelser. Prg. Kbh. Univ. K. F. 1889.
263. *Andrée, R. und Scobel, A.*, Karte von Afrika, ausgeführt in der geogr. Anstalt von Velhagen und Klasing in Lpz. Bielefeld u. Lpz. 1890.
- Droysen, G.*, Historischer Handatlas in 96 Karten. Ausgeführt unter Leitung v. R. Andrée. Bielefeld u. Lpz. 1886.
- Lange, H.*, Erdglobus. Brl. Ludw. Jul. Heymann. (u. A.)
265. *2 store Billeder.* N. C. Roms Forl. Kbh. 1. Lejrliv (under Trediveaarskrigen). 2. Landsknægte hverve Tropper. (16. Aarh.).
-

8. Udtog af Skolens Regnskaber. for Finansaaret 1889—90.

Indtægt:

	<i>Kr</i>	<i>Ør</i>
1. Beholdning fra Regnskabet 1888.....	3415	85
2. Jordebogsindtægter og Indtægter af Kirker og Præstekald (efter Fradrag af Udgifterne).....	20087	89
3. Renter af Skolens Kapitalformue.....	5179	91
4. a. Skolekontingenter.....	21190	20
b. Tilskud fra Stipendieoverskuds-fonden	960	»
5. Forskjellige ubestemte og ekstraordinære Indtægter.....	29	95

Udenfor Finantsloven:

Konverteringspræmie.....	42	»
Afløsning af Degnekornsafgifter.....	100	80
Tilskud fra den almindelige Skolefond.....	6250	»
Indeholdte Præmier til Livrente og Forsørgelsesanstalten.....	1249	11
Summa Indtægt....	58505	71
Naar Udgiften fradrages med.....	54443	97
fremkommer Kassebeholdning d. 31. Marts 1890	4061	74

Udgift.

	Kø	Ør
1. Lønninger til faste Lærere	33253	56
2. Inspektion og Tilsyn med Samlingerne	600	»
3. Pedellens Løn	650	»
4. Personligt Tillæg til Lærere for Tab af Skolepenge	690	56
5. Timeundervisning	8326	50
6. Pensioner og Understøttelser	2886	83
7. Bibliotheket	699	67
8. a. Bygningernes Vedligeholdelse	397	18
b. — Hovedstandsættelser	945	87
9. Leje af Svømmeplads	100	»
10. Inventariets Vedligeholdelse	714	06
11. Brændsel og Belysning	1265	77
12. Kommuneskatter	431	72
13. Regnskabsføring	940	»
14. Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter:		
a. Rengjøring	314	05
b. Porto og Protokoller	432	46
c. Programmer og Skolehøjtideligheder	296	33
15. Riffelskydning	107	50

Udenfor Finantsloven:

Indsat i Sparekassen	142	80
Indsendte Livrentepremier	1249	11
Summa Udgift	54443	97

Under den mundtlige Examen ere efternævnte Klasser ved de forskjellige Examinationer delte saaledes. 4de Klasse prøves i den her anførte alfabetiske Orden.

- 5 a: 1. Carstensen. 2. Giersing. 3. A. Hansen. 4. Lollesgaard. 5. Mollerup. 6. Thrige. 7. J. Waidtlow. 8. P. Waidtløw.
- 5 b: 1. Clausen. 2. Grove Rasmussen. 3. Laursen. 4. Lorentzen. 5. Nielsen. 6. C. Petersen. 7. H. Rasmussen. 8. Strøbeck.
- 5 c: 1. Jessen. 2. Gorm Larsen. 3. Lauridsen. 4. Nygaard. 5. J. Møller. 6. O. Møller. 7. E. Rasmussen*).
- 4 a: 1. F. Borum. 2. R. Borum. 3. Clausen. 4. Dister. 5. G. Hansen. 6. P. Hansen. 7. Juul. 8. Kjød. 9. Lomholt. 10. M. Madsen. 11. A. Møller. 12. Ehnhuus. 13. Lillienskjold. 14. Preisler.
- 4 b: 1. M. Andersen. 2. Bendixen. 3. Christensen. 4. Dobler. 5. Elmquist. 6. Gliemann. 7. Holme. 8. Larsen. 9. Lauesen. 10. Chr. Madsen. 11. Munk. 12. Nissen.
- 4 c: 1. Christiansen. 2. Frydendahl. 3. Gad. 4. S. Hansen. 5. Meyling. 6. A. Rasmussen. 7. Hay. 8. H. Leth. 9. Maaløe. 10. Steensen Leth. 11. Trautner. 12. Tychsen**).

---

*) I Latin og Græsk deles 5 SS saaledes: $5\alpha = 5a$ Nr. 1—6, $5\beta = 5a$ Nr. 7—8 + $5b$ Nr. 1—4, $5\gamma = 5b$ Nr. 5—8 + $5c$ Nr. 5—7.

**) $4\alpha = 4a$ Nr. 1—11.
 $4A = 4a + 4c$ Nr. 1—2.
 $4B = 4b + 4c$ Nr. 3—6.

- 3 a: 1. V. Andersen. 2. Scheving Andersen. 3. B. Balslev. 4. J. Balslev. 5. Bang. 6. Beck. 7. Bülow. 8. T. Gliemann. 9. O. Hansen. 10. Mogenssen. 11. Wiberg.
- 3 b: 1. B. Andersen. 2. Christophersen. 3. Clemmensen. 4. Frederiksen. 5. Gottlieb. 6. C. Hansen. 7. Heide Jørgensen. 8. Madsen. 9. L. Nielsen. 10. Raaschou.
- 3 c: 1. Alstrøm. 2. Lassen. 3. K. de Nully. 4. Qvist. 5. Sørensen. 6. O. Thomsen. 7. Torup. 8. Lindegaard. 9. Steffensen. 10. Olaf Thomsen. 11. Tørring. 12. J. Andersen.
- 2 a: 1. Gulstad. 2. H. Hansen. 3. Hartnack. 4. Haslund. 5. Haugsted. 6. v. d. Hude. 7. V. Jørgensen. 8. Langkilde. 9. Lauesen. 10. P. Mikkelsen. 11. E. Møller. 12. P. Møller. 13. F. Sørensen. 14. O. Vind.
- 2 b: 1. Holten Bechtolsheim. 2. E. Bülow. 3. Bøgh. 4. Dyhr. 5. Fauherholdt. 6. Møhl Hansen. 7. V. Kjødtt. 8. Krag. 9. V. Møller. 10. Maaløe. 11. A. Petersen. 12. J. Schroll. 13. Talleruphus. 14. J. Torup.
- 2 c: 1. Laub. 2. v. d. Lieth. 3. Meyling. 4. J. Rasmussen. 5. Stub. 6. K. Thomsen. 7. O. Thomsen. 8. P. M. Bülow. 9. Clemmensen. 10. J. B. Jørgensen. 11. Malmstrøm. 12. O. Petri. 13. O. Schroll.
- 1 a: 1. Balslev. 2. Basse. 3. Borchsenius. 4. H. Christensen. 5. Halkjer. 6. K. Haslund. 7. O. Haslund. 8. A. Kiørboe. 9. Krogh. 10. Lindegaard. 11. Michelsen. 12. N. Nielsen. 13. Thalbitzer. 14. O. Windinge. 15. Zerlang. 16. Zytphen Adeler.
- 1 b: 1. Chr. Dannesboe Andersen. 2. J. Andersen. 3.

Berlème Nix. 4. Enkebølle. 5. Glerup. 6. U. Hansen. 7. Harboe. 8. Heiberg. 9. Hougaard. 10. E. Langkilde. 11. N. Langkilde. 12. E. Larsen. 13. K. Larsen. 14. Lollesgaard. 15. Malv. Madsen. 16. H. Petersen.

1 c: 1. H. Ehnhuus. 2. J. Høybye. 3. E. Jørgensen. 4. O. Jørgensen. 5. Math. Madsen. 6. A. Thomsen. 7. O. Andersen. 8. Corneliussen. 9. C. Hansen. 10. Monberg. 11. C. Jensen. 12. Raaschou. 13. Skytte. 14. Tørring. 15. H. Windinge.

Afgangsexamen for studerende, almindelig Forberedelses- examen og Hovedexamen.

Tirsdag 10. Juni.

Kl.			
8—12.	6		Dansk Stil (fri Opg.).
	4 S. og R.		Dansk Stil.
4—8.	4 R.		Praktisk Regning.

Onsdag 11. Juni.

8—12.	6 SS.		Latinsk Version.
	6 RS.		Arithmetik.
	4 S. og R.		Arithmetik.

Torsdag 12. Juni.

8—12.	6 SS.		Fransk Stil.
	6 RS.		Geometri.
	4 S. og R.		Geometri.
4—8.	4 R.		Engelsk Version.

Fredag 13. Juni.

- Kl.
8—12. 6. Dansk Stil (bunden Opgave).
4 S. Latinsk Stil.

Lørdag 14. Juni.

- 8—12. 5 RS. Projektionstegning.
4—8. 6 RS. Beregningsopgave.

Torsdag 19. Juni.

- Kl. Klasseværelse*.)
8—12. A. 5. Dansk Stil (fri Opgave). Larsen.
8. N. 3b. Græsk. O. Johnsen, Rektor.
8. M. 3c. Naturhistorie. Rasmussen, Apotheker
Mikkelsen.
8—11. D. 2A. Dansk Stil. Gredsted.
8—11. F. 2B. Dansk Stil. Kaas.
8—11. I. 1A. Dansk Stil. Skouboe.
8—11. G. 1B. Dansk Stil. Zerlang.
4—8. A. {5SS. Fransk Stil. }
{5RS. Beregningsopg.} Wilhjelm.
4. Sol. 4b. Naturhistorie. Rasmussen, Overl. Strøm,
Jastrau.
4—7. L. 3A. Latinsk Stil. O. Johnsen.
4—7. K. 3B. Latinsk Stil. Jacobsen.
4—7. G. 2A. Latinsk Stil. Teisen.
4—7. F. 2B. Latinsk Stil. Larsen.

Fredag 20. Juni.

- 8—12. L. {5SS. Latinsk Version.}
{5RS. Arithm. Opg. } Kaas.

---

*) Første Navn efter et mundtligt Fag betegner Examinator, de følgende Censorer.

Kl. Klasseværelse.

8. K. 2a. Nr. 1—11. Tysk. Rektor, Larsen.
 8—11. I. 1A. Regning. Rasmussen.
 8—11. G. 1B. Regning. Wilhjelm.
4. Sol. 4c. Naturhistorie. Rasmussen, Overl. Strøm.
 Jastrau.
- 4—7. A. 3A. Arithm. Opg. Gredsted.
 4—7. L. 3B. Arithm. Opg. Teisen.
 4—7. G. 2A. Regning. Schmidt.
 4—7. F. 2B. Regning. O. Johnsen.

Lørdag 21. Juni.

8. N. 6SS. Naturlære. Schmidt, Driftsinspekt. Fauers-
 holdt. W. Johnsen.
- 8—12. A. 5. Dansk Stil. Jacobsen.
8. L. 4a. Naturhistorie. Rasmussen, Overl. Strøm.
 Jastrau.
- 8—11. C. 3A. Geom. Opg. Skouboe.
 8—11. E. 3B. Geom. Opg. Kaas.
8. K. 2a. Geometri. Larsen, Kapt. Karmark.
- 4—8. A. { 5RS. Geom. Opg. }
 4—7. { 3R. Eng. Version. } Teisen.
4. H. 2R. Dansk. Larsen, Skouboe.
 4. I. 1a. Dansk. O. Johnsen, Wilhjelm.
 4. K. 1b. Latin. Gredsted, Jacobsen.

Mandag 23. Juni.

9. Sol. 6a. Græsk. O. Johnsen, Skolebest. Secher,
 Rektor.
8. H. 5a. Tysk og Engelsk. Skouboe, Kaas.
 8—11. C. 3A. Dansk Stil. Teisen.
 8—11. E. 3B. Dansk Stil. W. Johnsen.
 8. I. 2c. Geografi. Wilhjelm, Larsen.

Kl. Klassevarelse.

4. Sol. 6b. Græsk. O. Johnsen, Skolebest. Secher,
Rektor.
- 4—8. A. {5RS. Projektionstegning. } Schmidt.
4—7. A. {3R. Regning. }
4. H. 2b. Tysk. Skouboe, Larsen.
4. I. 2R. Engelsk. Kaas, Jacobsen.
4. L. 1a. Religion. Teisen, Pastor Øhlenschlæger.

Tirsdag 24. Juni.

8. Sol. 6RS. Historie. Gredsted, Pastor Strøm, Teisen.
8. H. 5b. Engelsk og Tysk. Kaas, Skouboe.
8. L. 4RS. Latin. Jacobsen, Skolebest. Secher, Wil-
hjelms.
8. C. 3a. Græsk. O. Johnsen, Rektor.
8. M. 3b. Naturhistorie. Rasmussen, Apoth. Mik-
kelsen.
8. I. 2b. Geometri. Larsen, Kapt. Karmark.
4. L. 5c. Historie. Gredsted, Skouboe.
4. H. 3R. Engelsk. Kaas, Jacobsen.
5. I. {2a. Nr. 12—14. } Tysk. Rektor, Larsen.
4. I. {2c. Nr. 1—7. }
4. K. 1c. Geografi. Schmidt, Rasmussen.

Onsdag 25. Juni.

8. L. 5a. Græsk. Rektor, Gredsted.
8. H. 3c. Geometri. W. Johnsen, Larsen.
8. K. 1b. Tysk. O. Johnsen, Kaas.
4. L. 3a. Tysk. Skouboe, Kpt. Hartnack.
4. H. 3b. Geometri. Larsen, W. Johnsen.
4. I. 3c. Fysik. Schmidt, Rasmussen.
3. K2b. + 2c. Latin. Gredsted, Jacobsen.

Torsdag 26. Juni.

- Kl. Klassevarelse.
8. K. 5β. Græsk. Rektor, Gredsted.
8. Sol. 4a. Fransk. Zerlang, Kpt. Bloch, Kaas.
8. I. 2R. Tysk. Skouboe, Larsen.
3. Sol. 6a. Dansk og Oldn. Skouboe, Dr. Kaalund,
O. Johnsen.
4. H. 2a. Latin. Jacobsen, Gredsted.
4. L. 1a. Fransk. Zerlang, Prmlt. Teisen.
4. I. 1b. Historie. Larsen, Teisen.
4. K. 1c. Geometri, W. Johnsen.

Fredag 27. Juni.

8. Sol. 6RS. Dansk og Oldn. O. Johnsen, Dr. Kaalund, Skouboe.
8. I. 5γ. Græsk. Rektor, Gredsted.
8. K. 4a. Arithmetik. Lørsen, Schmidt, W. Johnsen.
8. L. 4b. Fransk. Zerlang, Kpt. Bloch, Kaas.
4. Sol. 6b. Dansk og Oldn. O. Johnsen, Dr. Kaalund, Skouboe.
4. H. 3a. Geometri. W. Johnsen, Larsen.
4. L. 3B. Religion. Teisen, Pastor Balslev.
4. I. 1a. Geografi. Rasmussen, Schmidt.
4. K. 1c. Latin. Jacobsen, Gredsted.
4. C. 1R. Engelsk. Kaas, Zerlang.

Lørdag 28. Juni.

8. L. 5α. Latin. Jacobsen, Rektor.
8. Sol. 4c—R. Fransk. Zerlang, Kpt. Bloch, Kaas.
8. H. 3b. Geografi. Wilhjelm, Rasmussen.
8. I. 2c. Geometri. Larsen, Kpt. Karmark.
8. K. 1c. Arithmetik. Schmidt, W. Johnsen.

- Kl. Klassevarelse.
 6. Sol. 4R. Historie. Wilhjelm, Cand. mag. Lund,
 Teisen.
 4. L. 5c. Engelsk og Tysk. Kaas, Skouboe.
 4. I. 3c. Arithmetik. W. Johnsen, Larsen.

Mandag 30. Juni.

8. L. 5β. Latin. Jacobsen, Rektor.
 8. Sol. 4a. Geografi. Wilhjelm, Cand. mag. Lund,
 Rasmussen.
 8. H. 3a. Arithmetik. Larsen, W. Johnsen.
 8. I. 2a. Fransk. Zerlang, Kpt. Thomsen.
 8. K. 1a. Tysk. Kaas, O. Johnsen.
 4. L. 5c. Fransk. Zerlang, Oberstlieutenant Krag.
 4. Sol. 4b. Geografi. Wilhjelm, Cand. mag. Lund,
 Rasmussen.
 4. H. 3c. Tysk. Skouboe, Kpt. Hartnack.
 4. I. 2c. Religion. Teisen, Pastor Barsøe.
 4. K. 1b. Arithmetik. W. Johnsen, Schmidt.

Tirsdag 1. Juli.

8. Sol. 6a. Engelsk. Kaas, Dr. Gudmundsen, Ja-
 cobsen.
 8. H. 5a. Fysik. Schmidt, W. Johnsen.
 8. L. 4c. Geografi. Wilhjelm, Cand. mag. Lund,
 Rasmussen.
 8. I. 2a. Arithmetik. Larsen, Kapt. Karmark.
 8. K. 2b. Religion. Teisen, Pastor Barsøe.
 3. Sol. 6b. Engelsk. Kaas, Dr. Gudmundsen, Ja-
 cobsen.
 4. L. 3A. Religion. Teisen, Pastor Balslev.
 4. K. 2c. Fransk. Zerlang, Kapt. Thomsen.
 4. I. 1a. Arithmetik. Schmidt, W. Johnsen.

Onsdag 2. Juli.

Kl.	Klasseværelse.			
8.	Sol. 6a.	Fransk.	Zerlang, Cand. mag. Baruël, Kaas.	
8.	H. 5b.	Fysik.	Schmidt, W. Johnsen.	
8.	L. 4α.	Græsk.	Gredsted, Rektor, O. Johnsen.	
8.	I. 3c.	Geografi.	Wilhjelm, Rasmussen.	
8.	K. 1c.	Religion.	Teisen, Pastor Øhlenslæger.	
4.	Sol. 6b.	Fransk.	Zerlang, Cand. mag. Baruël, Kaas.	
4.	L. 4b.	Geometri.	W. Johnsen, Rasmussen, Larsen.	
4.	K. 3b.	Historie.	Skouboe, Teisen.	

Torsdag 3. Juli.

8.	Sol. 6c.	Fransk.	Zerlang, Cand. mag. Baruël, Kaas.
8.	L. 4B.	Historie.	Rektor, Gredsted, Wilhjelm.
8.	H. 3a.	Naturhistorie.	Rasmussen, Apoth. Mik- kelsen.
8.	I. 1a.	Geometri.	Schmidt, W. Johnsen.
8.	H. 1c.	Historie.	Teisen, Larsen.
4.	Sol. 4R.	Fransk.	Zerlang, Cand. mag. Baruël, Kaas.
4.	L. 3c.	Historie.	Skouboe, Teisen.
4.	H. 2a.	Geografi.	Larsen, Wilhjelm.
4.	I. 2c.	Naturhistorie.	Rasmussen, stud. med. Lollesgaard.
3.	K. 1b.	Geometri.	W. Johnsen, Schmidt.

Fredag 4. Juli.

8.	Sol. 6SS.	Historie.	Gredsted, Pastor Strøm, Teisen.
8.	L. 5c.	Dansk og Oldn.	O. Johnsen, Skouboe.
8.	H. 4α.	Latin.	Jacobsen, Kaas, Wilhjelm.
8.	I. 3b.	Arithmetik.	Larsen, W. Johnsen.
8.	K. 2b.	Fransk.	Kpt. Thomsen, Zerlang.
8.	E. 1b.	Geografi.	Schmidt, Rasmussen.

Kl. Klasseværelse.

4. L. 5a. Historie. Gredsted, Skouboe.
 4. Sol. 5b. Fransk. Zerlang, Oberstlieutenant Krag.
 4. H. 4c. Arithmetik. W. Johnsen, Schmidt, Larsen.
 4. I. 3a. Latin. Wilhjelm, Kaas.
 4. K. 1c. Naturhistorie. Rasmussen, stud. med.
 Lollesgaard.

Lørdag 5. Juli.

8. Sol. 6 α . Latin. Rektor, Jacobsen, Wilhjelm.
 8. H. 4 α . Tysk. Skouboe, Kpt. Hartnack, O. Johnsen.
 8. N. 4RS. Fysik. Schmidt, Stadsing. Blicher, W.
 Johnsen.
 8. J. 2b. Arithmetik. Larsen, Kpt. Karmark.
 8. K. 2c. Historie. Teisen, Gredsted.
 8. I. 1b. Naturhistorie. Rasmussen, stud. med.
 Lollesgaard.
 4. L. 5RS. Matematik. Rasmussen, W. Johnsen.
 5. Sol. 4b. Græsk. Gredsted, Rektor, O. Johnsen.
 4. H. 3b. Latin. Kaas, Wilhjelm.
 4. I. 2a. Religion. Teisen, Pastor Barsøe.
 4. K. 1b. Fransk. Zerlang, Premierl. Teisen.

Mandag 7. Juli.

8. L. 6 β . Latin. Rektor, Jacobsen, Wilhjelm.
 10. Sol. 6RS α . Matematik. Rasmussen, Dr. Crone,
 Schmidt.
 8. H. 5b. Dansk og Oldn. Skouboe, O. Johnsen.
 8. N. 4R. Naturlære. Schmidt, Dr. Crone, W. Johnsen.
 8. I. 3a. Fransk. Zerlang, Kpt. Thomsen.
 8. K. 3R. Dansk. Teisen, Gredsted.
 4. Sol. 6RS β . Matematik. Rasmussen, Dr. Crone,
 Schmidt.
 4. L. 5a. Dansk og Oldn. O. Johnsen, Skouboe.
 4. H. 4 β . Latin. Wilhjelm, Kaas, Jacobsen.
 4. I. 2b. Historie. Teisen, Gredsted.
 4. K. 1c. Fransk. Zerlang, Premierl. Teisen.

Tirsdag 8. Juli.

Kl.	Klasseværelsc.	
8.	Sol. 6RSy.	Mathematik. Rasmussen, Dr. Crone, Schmidt.
8.	M. 6y.	Latin. Rektor, Wilhjelm.
8.	L. 4RS + 3R.	Tysk. O. Johnsen, Dr. Paludan, Skouboe.
8.	H. 3b.	Fransk. Zerlang, Kpt. Thomsen.
8.	I. 2a.	Historie. Teisen, Gredsted.
8.	K. 2c.	Arithmetik. Larsen, Kpt. Karmark.
4.	N. 6RSa.	Naturlære. Schmidt, Dr. Crone, W. Johnsen.
5.	Sol. 6.	Tysk. Skouboe, Dr. Paludan, O. Johnsen.
4.	L. 4R.	Tysk. O. Johnsen, Dr. Paludan, Skouboe.
4.	H. 3a.	Geografi. Wilhjelm, Rasmussen.
4.	I. 3c.	Fransk. Zerlang, Kpt. Thomsen.
4.	K. 1a.	Latin. Jacobsen, Gredsted.
4.	C. 1b.	Religion. Teisen, Pastor Øhlenschlæger.

Onsdag 9. Juli.

8.	N. 6RSb.	Naturlære. Schmidt, Dr. Crone, W. Johnsen.
9.	Sol. 4R.	Dansk. Teisen, Dr. Paludan, Skouboe.
8.	L. 4A.	Historie. Wilhjelm, Rektor, Gredsted.
8.	K. 2a.	Naturhistorie. Rasmussen, stud. med Lollesgaard.
8.	I. 1c.	Tysk. O. Johnsen, Kaas.
4.	L. 5a.	Fransk. Zerlang, Oberstlieutenant Krag.
4.	N. 5c.	Fysik. Schmidt, W. Johnsen.
4.	Sol. 4b.	Tysk. O. Johnsen, Skouboe, Kapt. Hart- nack.
4.	H. 3c.	Latin. Kaas, Wilhjelm.
4.	I. 2b.	Naturhistorie. Rasmussen, stud. med. Lollesgaard.
4.	K. 1a.	Historie. Teisen, Larsen.

Torsdag 10. Juli.

- Kl. **Klasseværelse.**
8. L. 5γ. Latin. Jacobsen, Rektor.
8. Sol. 4c. Geometri. W. Johnsen, Rasmussen, Larsen.
9. H. 3b. Tysk. Skouboe, Kpt. Hartnack.
8. I. 1b. Dansk. Wilhjelm, O. Johnsen.
12. K. 2b. Geografi. Wilhjelm, Larsen.
4. L. 4R. Engelsk. Kaas, O. Johnsen, Jacobsen.
4. Sol. 4b. Arithmetik. W. Johnsen, Schmidt, Larsen.
4. K. 3a. Historie. Skouboe, Teisen.
4. I. 1a. Naturhistorie. Rasmussen, stud. med.
Lollesgaard.

Fredag 11. Juli.

8. L. 5b. Historie. Gredsted, Skouboe.
8. Sol. 4a. Geometri. Larsen, Rasmussen, W. Johnsen.
8. K. 1c. Dansk. O. Johnsen, Wilhjelm.

Lørdag 12. Juli.

10. Dimission, Translokation og Bekjendtgjørelse
af de forskjellige Examiners Udfald.

Mandag 14. Juli.

8 prøves de til Optagelse anmeldte Disciple.

Tirsdag 19. August.

Kl. 8 begynder det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre og Foresatte samt andre Skolens Velyndere indbydes til at bære dens Examinering og Slutningshøjtid med deres Nærværelse.

Odense Kathedralskole i Juni 1890.

P. Petersen.
